

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 12. V Celovcu 15. decembra 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za novega leta dan.

(Vse posvetno mine, samo pravičnost ne.)

„Svet mine in njegovo poželjenje, kdor
pa božjo voljo spolnuje, ostane vekomaj.“
(I. Jan. 2, 17.)

V v o d.

Kakor teče val za valom, tako tudi mine dan za dnevom, leto za letom, in kakor trava zjutraj zeleni, opoldne se pokosi ter hitro vsahne, tako se tudi vsahnejo naši dnevi na zemlji in kmalo nas bo noč prehitela in bomo zginili v temo neskončne večnosti. Eno leto zmanjka enega, drugo leto drugega in ko bi nas kdo črez šestdeset ali sedemdeset let iskal, bode težko katerega izmed nas živega našel; vsi bomo beržkone že gnjili v hladni zemlji, in od nas in našega premoženja ne bo drugega, kakor pest smerdljive persti. — Spet je preteklo tristo in šestinšestdeset dni, katere smo lani v tem času začeli; marsikateri dan se nam je dolgočasen zdel in marsikatera noč je imela dolge, dolge ure, danes pa, kako kratko se nam zdi pretečeno leto, kako hitro je od nas odbežalo! Veliko dobrih sklepov smo lani naredili, pa le malo smo jih deržali; veliko sv. obljub smo delali, pa le malo jih dopolnili; naše življenje pa dirja naprej hitrej kakor blisk skoz oblake ali veter skoz doline. Vse, kar je na svetu: človek in živina, blago in pohištvo, vse mine, vse se osiplje, samo brumnost, samo pravičnost nikoli ne zvene, ampak vekomaj zeleni, vekomaj cvete, kakor sv. Janez pravi: „Svet mine in njegovo poželjenje, kdor pa božjo voljo spolnuje, ostane vekomaj.“ In da resnično vse posvetno hitro zgine, to nam tudi današnji dan glasno oznanuje, zato bom od te resnice tudi jes

danes govoril. Vse posvetno, vse časno mine, rečem torej še enkrat, samo pravičnost ne, to je zapopadek danšnjega govorjenja.

Preden pa začnem o tem govoriti, prosim vas majhno poterpljenja, med tem pa se pripravite.

Razlaga.

Na svetu ni stvari tako lepe in ne tako terdne, da se sčasoma ne bi poterla in konca vzela; tudi pravega veselja in popolnoma sreče le malo najdemo, večidel je veselju in sreči kaj palinoveca primešanega.

Nekateri je bogat, ima premoženje in vsega zadosti; ali naenkrat pride ogenj in mu hišo požge; pride bolezen in mu živino pokonča in beraško palico v roko posili, in ko bi druge nesreče ne bilo, pride smert, ki ga do nagega sleče, na pare položi in v temno globoko jamo verže. In od vsega njegovega premoženja, kaj mu ostane? Nič družega, kakor tiste deske, v katere ga zabijejo in tiste cunje, v katere ga zavijejo! Zatorej ljubi kmetje! imejte skerb, da pri svojem delu na Boga ne pozabite; vaše njive, katere zdaj vi obdelujete, imele so že veliko gospodarjev, pa vsak jih je moral zapustiti in tudi vi jih ne bote s seboj vzeli. Vaša živina je od danes do jutre, je sicer potrebna in koristna, vendar zavoljo nje ne smete službe božje muditi, ne nedelj in praznikov v kupčijo obračati, ne prisegati in svojo dušo v nevarnost večnega pogubljenja staviti. — Le eno je potrebno, pravi Jezus, svojo dušo zveličati; če bote zveličani, bode vam vekomaj dobro in nič vam ne bo manjkalo, če bote pa svojo dušo pogubili, bote vekomaj nesrečni in nič vam ne bo pomagalo, ko bi vse hiše in vinograde cele fare sami imeli. Vaše ure tečejo in vsak dan ste bližej groba in bližej smerti, dostikrat imate priložnost v cerkev iti, pa ne greste, sv. zakramente prejeti, pa jih ne prejmete, rožni venec ali kako drugo molitev moliti, pa je ne molite; zato bote pa na smertni postelji zdihovali in prosili: Oh, moj Bog! le enkrat še mi daj v cerkev priti, le enkrat še mi daj zdravje, pa bom vse drugače tebi služil; pa takrat bo prepozno in zamujeno. Zdaj tedaj čas modro obračajte, dokler imate dan in ste še živi in zdravi, drugo leto bo morebiti tudi na našem grobu že sneg ležal, vaša duša pa bo šla pred sodnji stol Jezusa Kristusa odgovora dajat, in gorje vam, če bote s praznimi rokami prišli ali le malo dobrih del pokazati imeli.

Ravno tako neumno delajo tudi tisti, ki le po časnem veselji hrepenijo, dobro jesti in piti za največjo srečo deržijo, kar pa je treznega in čistega, jim preseda in se jim zoperno zdi. Nekteri hlapeci komaj dobijo krajcar in ga že zapravijo; po nedeljah in praznikih po oštarijah hodijo, in kjer je muzika, kjer rajajo, tam so tudi oni zraven, po noči pa vriskajo in ukajo, kakor da bi že

v nebesih bili. Ravno tako nekatere dekline cele noči vasujejo, v slabih družtvih zdravje in poštenje tratijo in vse plačilo, kar ga zaslužijo, na se in na svoj život obesijo, da so bolj košate, kakor bogate gospodinje, ki imajo obilno premoženja. Ali vse to ne terpi dolgo, ampak kmalo se preoberne in njih veselje v grenko žalost spremeni.

Ravno tisti hlapci, katerim v mladih letih ni bila nobena jed zadosti zabeljena in noben kruh zadosti bel, bi radi na stara leta nezabeljeno in neslano jedli, ko bi le kaj imeli, in ravno tiste dekline, katerim v mladosti ni bilo nobeno krilo zadosti pisano in nobena peča zadosti tenka in štikana, morajo na starost raztergane hoditi in svojo nagoto kazati, ker si nimajo kaj obleči. Zatorej, ljubi hlapci, deržite se pošteno, kakor vas duhovni učijo, ne pa kakor vidite razuzdance, ki za lepe nauke nič ne marajo; kar zaslužite, denite si na stran in nikar vsega proti ne zapravljajte, če ne, bote morali na starost z beraško mavho od hiše do hiše hoditi in veliko grenkih besed požerati. Vaša moč se manjšuje in od leta do leta vam roke in noge pešajo, bolezen bo prišla, in če si ne bote nič prihranili, bote vsem soseskam nadležnost delali in povsod bodo vam vrata kazali.

In tudi ve, ljube dekline, me poslušajte in ubogajte zdaj, ko ste še mlade in terdne. Od dne do dne se starate, vaša koža se bo nagerbančila, rože na vaših licih bodo odevetele in postale bote blede in slabe; takrat bote kervavo potrebovale denar in poštenje, na katerega zdaj tako malo porajtate. Marsikatera zdaj za polič vina ali za priliznjeno besedo svojo nedolžnost proša, na smertni postelji pa se joka in zdihuje in s težko vestjo pred sodbo božjo gre. Zatorej imejte pamet in nikar si ne omišljajte dragih in nečimernih oblek, kakor vidite druge neumnice; najlepša obleka za vas je iz domačega platna, ker najbolj dolgo vas terpi in vas najbolj pred zapeljivci varuje.

S tem pa ne smete misliti, da vam jes vsako veselje prepovedujem; ne, tega ne storim, ampak ravno zato, ker naši dnevi tako hitro tečejo in ker je naše življenje tako kratko, ravno zato moramo veselje uživati, samo da modro in pametno. Veselite se, rečem tudi jes vam, kakor pravi sv. pismo, veselite se fantje in dekleta v svojih mladih letih, pa tako se veselite, da se enkrat ne bote kesali, temuč pred večnim sodnikom z lehka odgovor dajali. Jes vam ne prepovedan lepega in čednega oblačila, saj je prav, da svoja krila in svoje rokavce rade perete, da svoj obraz in svoje ude umivate, in gerdo bi bilo, ko bi vse umazane in povaljane okoli hodile, ali če ves teden doma mislite, kako se bote v nedeljo opravile, in če v nedeljo drugega ne skerbite, kakor da bi vsem dopadle in da bi vas vsak videl, to ni prav in to ne more biti brez greha. Jes vam ne zapovedujem, da bi morale zmiraj doma sedeti in da ne bi smele nikoli v nobeno hišo v vas iti; ampak slo-

bodno greste, če imate po dnevu čas in greste k poštnim ljudem; prav je, če imate mladenči z mladenči, in dekliči z dekliči prijaznost, ali če v take hiše hodite, kjer nič lepega ne vidite in ne slišite, če po noči okoli voglarite, morebiti celo k osebam drugega spola zahajate, to ni prav in zato vas čaka težek odgovor. — Tudi vam ne prepovedam, da ne bi smeli vina piti ali dobre volje biti, saj nam sv. pismo samo pravi, da se slobodno veselimo in da je Bog vino zato stvaril, da se naše serce po njem razveseli; ali če človek toliko pije, da zraven svojo pamet zgubi, da leži, kakor živinče za plotom in se niti ne zave, da dolgove dela ter ženo in otroke v revščino vleče, to ne more biti brez greha, to vam pamet priča in vas kerščanska vera uči.

Zatorej vam še enkrat rečem: Nikar se preveč v posvetne skerbi ne zatelebujte in ne zanašajte se na pozemeljske reči, ki nobene stanovitnosti nimajo. Kako neumen je tisti, ki na premoženje in posvetno blago upanje stavi. Kakor modri mož svoje hiše ne stavi na pesek, tako se tudi modri kristjan ne zanaša na veliko let in na dolgo življenje, ampak skrbi le za prijaznost božjo in za zveličanje svoje duše; Bogu dopasti, to je njegova največa sreča na svetu. Prav lepo nam kralj Salomon sv. pismu pripoveduje praznost in nečimernost sveta: Jes sem velike reči storil, pravi, sem hiše zidal in vinograde zasajal, sem verte za kratek čas in verte za sadje napravil in vse sorte drevja zasadil, sem imel hlapce in dekle in veliko družine, tudi veliko goved in veliko tropo ovec, sem skupaj spravil srebro in zlato in premoženje kraljev in dežel, sem si deržal pevce in pevke in vse, kar so moje oči zaželele, vse sem imel, in kar se je mojemu sercu prilaglo, vse sem užival, in vendar sem na zadnje spoznal, da vse to je nečimurnost in da pod solncem ni nobena reč stanovitna.

O kako bi tudi vi enkrat spoznali, da je vse na svetu prazno in ničvredno, potem bi kmalu začeli Bogu bolj služiti in za svojo dušo več skerbi imeti. Zato pa začnimo danes novo leto s tem, da si naprej vzamemo, od dne do dne Bogu bolj zvesto služiti in svojega serca ne na zemljo vezati, ki bo razderta in pokončana, ampak le na nebesa se ozirati, ki nikoli ne minejo, in le po nebeškem veselju hrepeneti, ki se nikoli ne zmanjša, ampak na večne čase terpi. Amen.

Pridiga za nedeljo pred razglašenjem Gospodovim.

(O dolžnostih starišev do otrok.)

„In je vstal, in vzel dete in njegovo mater, in je prišel na Izraeljsko zemljo.“
(Mat. 2, 21.)

V v o d.

Drevesa človeškega rodu so stariši, in jabelka, ki na teh drevesih rastejo, so otroci. Kakoršno drevo, takošno je sadje, in kakoršni stariši, takošni otroci; brumni, bogaboječi stariši imajo večjidel brumne, bogaboječe otroke; zanikerni, neporedni stariši pa izredijo tudi zanikerne, neporedne otroke. — Zatorej ljubi stariši, očetje in matere! ako hočete pametne in pridne otroke imeti, morate sami lepo živeti in poštenega zadržanja biti; kakor Jožef in Marija morate za nje skerb imeti in jim vedno dober zgled dajati. Veliko krvoločnih Herodov je tudi še dandanes na svetu, ki želijo vaše mlade, nedolžne otroke umoriti in pokončati; če jih ne bote varovali, kakor Jožef in Marija Jezusa, ko sta z njim v Egiptet bežala, bodo se jim kmalu prislonili neusmiljeni zapeljivci, in kakor nedolžne otroke Betlehemske, bodo vaših nedolžnih otrok duše zapeljali in pomorili. Zavoljo tega čujte in poslušajte, kerščanski stariši! danes hočem posebno z vami govoriti.

Vi ste pri svojih otrocih namestniki božji, in vam jih je nebeški Oče izročil; blagor vam, če jih bote lepo učili in v nebesa spravili, gorje pa tudi vam, če se bodo zavoljo vaše zanikernosti pogubili. Glejte tedaj in imejte skerb, da bote svojim otrokom vselej dobre zglede dajali, to vam bom na serce položil v prvem delu; varujte se pa tudi, da ne bote svojih otrok sami spačili in pohujšali, pred tem vas bom svaril v drugem delu.

Vendar moja današnja pridiga ne bo samo starišev zadela, ampak tudi otroke; zatorej me vsi poslušajte z voljnim srcem in s pripravnim duhom!

I. d e l.

Veliko se, vi očetje in matere! dan današnji pritožujete črez slabe otroke; ali jes menim, da ima pravični Bog veliko večji vzrok nad vami, kerščanski stariši se pritoževati, zakaj zavoljo vaše zanikernosti se zapeljevanje po svetu razširja in zavoljo vaše nepazljivosti se toliko mladenčev in toliko mladenk pogubi. Vse vaše besede so zastonj in vsi vaši nauki nič ne zdajejo, ako sami tega

ne storite, kar svoje otroke učite. Kako bo sin, ali kako bo hči Bogu služila, ako očeta in mater nikoli ne vidi moliti? Kako bo sin, kako bo hči pošteno goverila, ako od svojega očeta in od svoje matere nič prida ne sliši? „Če je oko kalno, pravi sv. pismo, bode tudi celo truplo temno.“ In če je oče malopriden, če je mati razuzdana, tudi otroci ne bodo nič veljali.

Zatorej ljubi stariši! vam danes položim na serce besede Jezusa Kristusa: „Vi ste luč sveta; naj se tedaj sveti vaša luč pred otroci, da bodo videli vaša dobra dela in hvalili Očeta, ki je v nebesih.“ Vi stariši morate začeti brumno živeti in Boga ljubiti, potem se bodo tudi vaši otroci po vas ravnali. Bodite pametni in modri v svojem govorjenju, opustite kletev in vse nespodobne besede, in dober vam stojim, da bote imeli nedolžne hčere in sramožljive fante. Če pa vi sami skoraj pri vsaki besedi šentate in kolnete, če pri vsaki priložnosti svoj umazan jezik brusite in najrajši take delavce pri hiši vidite, kateri znajo prav gerdo klafati, potem je zastonj vaš in naš trud; zakaj kar človek pogostoma sliši, tega se s časoma tudi nauči, in ko bi vaši otroci še toliko sramožljivosti od Boga imeli, morajo se s časoma vendar spačiti in pohujšati.

Stariši! vam na dalje rečem, obiskujte sami radi službo božjo, ne zamujajte pridige, ne sv. meše in svojim duhovncem skazujte vselej spodobno čast; juterne in večerne molitve nikoli ne opuščajte; kedar angeljsko češčenje zvoní, ne pozabite na svojo dolžnost; kedar mimo križa ali mimo cerkve greste, spominjajte se, kaj vas učimo in kaj morate storiti, in pred vsako jedjo in po vsaki jedi opravljajte svojo molitev — potem se slobodno na moje besede zanesete, da bote tudi pridne in bogaboječe otroke imeli. Ali moj Bog! da toliko starišev vidimo, katerim nič ni mar ne za Boga, ne za božjo službo, ne za molitev, da vidimo starišev, ki menijo, da bi njih hiša ob poštenje prišla, ko bi včasih zvečer rožni venec molili, in ki se celo hudujejo, če kateri angeljsko češčenje moli ter nekoliko od dela neha. Če mimo cerkve ravno tako greste, kakor mimo hleva, če pridigarje in duhovne oponašate in se iz spovednikov norca delate, če vam je vse eno, ako celo pridigo zamudite ali še kateri del vjamete — potem se ne bo nobeden čudil, da so vaši otroci tako posvetni in mlačni in nimajo nobene ljubezni do Boga in do molitve.

Stariši! vam tretjič rečem, dopolnajte sami radi in zve-to božje in cerkvene zapovedi, bodite usmiljeni proti ubogim, deržite skerbno zapovedane cerkvene poste in hodite pogostoma in vredno k spovedi, pa tudi svoje otroke s seboj vzemite. Vaši otroci so nedolžni in v njih čistem sercu Jezus najrajši prebiva; zatorej si jes lepšega veselja ne morem misliti, kakor če mladi fantje in dekleta z veseljem k spovedi pridejo in v svoje deviško serce Jezusa sprejmejo. Zatorej ljube matere! saj ve, brumne in bogaboječe matere

— v imenu angeljev varhov vaših otrok vas to prosim — kedar greste k spovedi, peljite tudi večkrat svoje mlajše otroke s seboj ali pa jih z večjimi pošljite, potem vas zagotovim, da bote imeli bolj ubogljive otroke in ložej bote jih pred zapeljevanjem obvarovali. Ali ker vidimo toliko starišev, ki sami na sv. zakramente nič ne deržijo, in še k spovedi le po navadi hodijo, včasih nič rajši, kakor da bi na tlako šli; ker tudi takih ne manjka, ki svoje otroke zadržujejo ter jih rajši v vas, kakor k spovedi pustijo, — zatorej ne smemo misliti, da bi se svet kaj poboljšal, ali da bi otroci bolj pametni postali, ampak od leta do leta mora hudobija rasti in razuzdanost čim dalje tim večja postajati.

Caharija in njegova žena Elizabeta sta oba lepo živela in vse svoje dni zvesto Bognu služila, zato sta imela tudi tako brumnega sina, sv. Janeza, ki je neizrečeno veliko ljudi spremenil na pot pokore. Joahim in Ana sta bila oba lepega zadržanja in sta ves čas svojega življenja Boga pred očmi imela, zato sta tudi imela tako nedolžno hčer, Marijo, prečisto devico, ki je njima in vsem ljudem toliko veselja naredila. Jožef in Marija sta bila oba polna svetosti in ljubezni božje, zato sta tudi vredna bila, da je njima nebeški Oče svojega Sina izročil.

O, ko bi tudi vi, kerščanski stariši! njim kaj podobni bili, tedaj bi tudi vi lahko modre in nedolžne otroke imeli; zatorej pa gorje vsem tistim, kateri svoje otroke sami spačijo in s slabimi zgledi pohujšajo; od tega vam bom pa govoril v

II. delu.

Velika in strašna kazen čaka tiste nemarne zapeljivce, ki z besedami, z obljubami ali pa z djanji nedolžnost zapeljujejo in v greh vabijo; Kristus sam pravi, da bi boljše bilo za nje, ko bi jih kdo v globočino morja zagnal in potopil. Ali največa in najstrašnejša kazen čaka tiste zanikerne stariše, ki svoje lastne, nedolžne otroke pohujšajo in grešiti naučijo. Taki stariši ne zaslužijo v globočino morja, ampak v največo globočino peklenskega brezna verženi biti.

In vendar kako lahko in kolikokrat se zgodi, da se otroci od svojih lastnih starišev pohujšajo! Kolikokrat sem že pri spovedi slišal moške in ženske, ki so se črez svoje stariše pritoževali in rekli: Jes ne bi bil v take grehe padel, pa od svojega očeta in svoje matere nisem nikoli nič dobrega slišal ne videl, in ko sem mogel, sem ravno tako delal in živel, kakor sem svoje stariše videl.

O ljubi stariši! če vam že nič ni za vaše zveličanje, pa vsaj zavoljo nedolžnosti vaših otrok nehajte pohujšljivo živeti; in če že na vsak način hočete po svojih grešnih željah delati, skrivajte vsaj pred otroci svoje hudobije in nemarnosti in vpričo njih se pošteno obnašajte. So nekteri očetje in tudi matero med vami — z žalostjo

to povem, pa ker je res, ne smem zamolčati — za ktere bi stokrat boljše bilo, ko bi nobenih otrok ne imeli; ker jes mislim, ko bi angeljce za otroke imeli, oni bi jih v kratkem pohujšali. In nasproti so nekteri otroci, za ktere bi boljše bilo, ko bi v hosti pri divji zverini prebivali, kakor doma pri svojih zdivjanih stariših, kjer nikoli nič božjega ne vidijo in ne slišijo.

Svoje dni so nek naši celo majhnega otroka na cesti ležati in na ves glas vpiti. Ljudje so se okoli njega zbrali in ga vprašali: „Kako ti je ime?“ In otrok je odgovoril in rekel: „Satan“. „Kako je pa tvojemu očetu ime“, ga vprašajo? In otrok je odgovoril: „Satan“. „Kako pa je materi ime? ga še dalje vprašajo. In otrok je spet odgovoril: „Satan.“ Ljudi je začela groza sprehajati in so drug drugega pogledovali in niso vedli, kaj storiti. Po tem pa je vendar nekdo zraven prišel, ki je otroka poznal in povedal, kdo in kakošni da so njegovi stariši. Če je mož vinjen domu prišel, mu je žena ročno rekla: „Satan, si pa že spet nadelan, da komaj stojiš.“ Če je otrok kaj storil, je bila spet prva beseda: „Satan“; in tako dan za dnevom ni otrok nobene lepe besede slišal. — O stariši! ko bi vaše otroke kdo poslušal, morebiti tudi ne bi nič lepšega od njih slišal. Vaši sinovi namreč pač znajo dobro nemški in slovenski kleti in se rotiti, kako pa se križ naredi ali z levo ali desno roko, tega ne vejo. Vaše hčere vejo vse na tanko, kar k razuzdanosti dohaja, in znajo vpraševati in znajo odgovarjati; na vprašanje, kdo nas je „Oče naš“ ali „vero“ učil, pa ne bodo vedele odgovora dati. In vsemu temu ste vi stariši vzrok. „Če je mati razuzdana in prešestnica, pravi sv. Ambrož, česa se bo hči drugega naučila, kakor nesramnosti? In če je oča pijanec in požrešnosti vdan, kaj bo sin drugega znal, kakor popivati in čas in premoženje zapravljati?“ Če matere vse na obleko obračajo, se lišpajo in zalšajo in po drugem spolu ozirajo, kaj bodo hčere drugega znale, kakor prevzetno se obnašati in sebi in drugim mreže nastavljati? In če očetje brez dela postopajo, ostudno govorijo in pred cerkvijo kakor pred smertjo bežijo, kaj bodo sinovi drugega znali, kakor pohajkovati po noči se potepati in tako živeti, kakor jih njihovi slabi počutki ženejo? Zatorej zapomnite si in nikar ne pozabite, pravi nek sv. učenik, da veči del starišev, ki v pekel pridejo, pridejo tje le zato, ker za svoje otroke premalo skerbi imajo.

Nek človek, pravi Jezus, je figovo drevo v svoj nograd zasadil in je hodil iskat sadu na njem, pa ga ni našel; zato je rekel svojemu nogradniku: Že tri leta hodim sadu iskat na tem drevesu, pa nikoli nič ne najdem; posekaj ga tedaj, čemu bo prostor zavzema? Stariši, vi ste stara drevesa, ktera je Bog na svet zasadil, in on že dolgo let sadu pri vas išče, pa nobenega ne najde; kmalu, kmalu bote posekani in kakor suha drevesa v večni ogenj verženi. Angelj božji vpije joj in gorje nad vami zavoljo pohuj-

šanja vaših otrok, peklena vrata se široko odpirajo, in ako se ne spreobertete in ne poboljšate, bodo tudi vas požerla, česar vas Bog varuj! Amen.

Pridiga za praznik ssv. treh kraljev.

(Od skerbi za večno zveličanje.)

„In glej, modri so prišli iz Jutrovega, rekoč: Kje je novorojeni kralj Judovski?“
(Mat. 2, 2.)

Vvod.

Kako so pač, ljubi moji! čudna božja pota, in kako nezapodljivji so njegovi sklepi! Kdo zamore njegove misli zapopasti, pravi sv. pismo, in njegovi modrosti — kdo bo mejo stavlil? Kako resnične da so te besede, nam spet danešnje evangelje prav lepo pove in pokaže. Zveličar sveta, Jezus Kristus, se je narodil blizu velikega mesta Jezuzalema, v katerem je bilo tisoče in tisoče ljudi, pa nobeden se ni zmenil za-nj, nobeden ga ni prišel častit ali obiskat; zato pa je Bog iz daljnih krajev ljudi povabil, da so prišli njegovemu Sinu čast skazati, katere mu domači ljudje niso hoteli skazati. Tam v jutrovi deželi, kjer se beli dan dela in kjer rumeno solnce izza gore vstaja, tam so živeli modri možje, ki so z gorečimi željami obljubljenega Odrešenika čakali. Ker so se tudi na zvezde spoznali, jih je osupnilo, ko naenkrat zagledajo na nebu čudno in neznano zvezdo, kakoršne še nikoli niso videli; zvezda je šla pred njimi, oni pa za njo ter se prej ne vstavijo, dokler ne pridejo k Zveličarju v Betlehemiški štalici ter ondi pred-nj pokleknejo, ga molijo in obdarujejo.

Kako lepo, ljubi moji! je bilo od sv. treh kraljev, da so tako radi ubogali in ročno šli, kamur jih je zvezda peljala; nobeno delo jih ni mudilo, nobeno opravilo zadrževalo, ampak z veseljem in voljnim srcem so šli, kamur jim je božja roka pot kazala. O ko bi pač tudi mi božje povelje tako radi ubogali in za zveličanje svoje duše toliko skerbi imeli, kolikor so je sv. trije kralji imeli, kolikošna sreča bi to bila za nas na tem in na unem svetu! Zato vam bom jes danes skerb za večno zveličanje na serce položil in vam pokazal, I. kako potrebno je vsakemu, da svojo dušo zveliča in II. kako hudoben je človek, ki za svojo dušo nobene skerbi nima.

Vse moje besede so namenjene v čast ssv. trem kraljem in

vašemu pridu, zato me radi in zvesto poslušajte, poprej pa se pripravite!

I. del.

Da bote vedeli, kako veliko skerb da morate za zveličanje svoje duše imeti, morate pred vsem premisliti, koliko je naša duša vredna. Jezus pravi: Kaj pomaga človeku, ko bi ves svet pridobil, na svoji duši pa bi škodo terpel? Ko bi bil najlepšega života, najbolj bogatih starišev, najbolj učene in prebrisane glave, kaj mu pomaga vse to, ko bi svojo dušo vekomaj pogubil? Po smerti je vsega konec, vse strohni in ko bi cela zemlja nam dohajala in ko bi polne sode denarja imeli, vendar od pekla in večnega pogubljenja se ne bi mogli odkupiti, če smo si ga s svojimi slabimi deli zaslužili.

Koliko bogatincev je že hodilo po zemlji, ki so imeli vsega zadosti, karkoli je njih serce pozelelo, so vsak dan dobro jedli in pili in veselja vživali do vrata, so imeli dosti prijateljev in prijateljic, hlapcev in dekel, ki so jim stregli; vendar vsi so umerli, smert se ni dala z denarjem preslepiti, in kateri so si zaslužili, zdaj v peku gorijo, in bodo goreli, ko bota že nebo in zemlja konec vzela. Koliko je že mladenčev hodilo po zemlji, ki so bili zdravi in močni in čedne postave, so svet ljubili in svet je ljubil njih, in so kratkočase vživali in norčije uganjali misleč, da bo zmiraj tako; ali smert jih je ujela v sredi njihovega veselja, in ker za svojo dušo niso nobene skerbi imeli, šli so skoz široka vrata v pekel, skoz katere nobeden več nazaj ne pride in kjer jih za tako kratko veselje večni jok čaka! Koliko deklet je že po zemlji hodilo, ki so bile zalega lica in lepe kakor rože v spomladanskem cvetju, in so drage in židane obleke nosile ter bile hvaljene in češčene! Marsiktero oko se je za njimi ozerlo in marsiktero serce je za njimi pozelelo, vendar za nedolžnost jim ni bilo mar in čistosti svojega serca niso veliko obrajtale; v slabih družbah so veselje iskale, gerdih reči misliti in celo storiti jih ni bilo sram, zato pa so že strohnele v temni jami in njihove lepote niti spomina ni več. In njih duša je prišla peklenskim trinogom v oblast, kateri ž njo nobene milosti nimajo in jo mučijo z žveplom in žerjavico od enega dne do drugega, od enega leta do drugega. Golo resnico tedaj govori Jezus, ko pravi: „Kaj pomaga človeku, ko bi ves svet pridobil, svojo dušo pa vekomaj pogubil?“ S čem jo bo zamenil, s čem jo bo odkupil?

In da bote še bolj spoznali, koliko je človeška duša vredna, prosim vas, pomislite, koliko je Kristus terpel, in koliko bolečin in muk je prestal samo zato, da bi nas pogubljenja rešil in vekomaj zveličal. Iz nebes je prišel na zemljo in tu podobo hlapca na se vzela; v revščini rojen je tudi v revščini živel, noter do tri-

desetega leta je terdno delal in poleg glad in žejo terpel. Od svojih lastnih učencev je bil prodan, zapuščen in zatajen in od sovražnikov kakor razbojnik na križ pribit je noter do zadnje kaplje kri pretil; zato nas opominja sv. Peter, da ne smemo nikoli pozabiti, da nismo z zlatom in srebrom odkupljeni, ampak z drago kervjo neomadeževanega Jagnjeta, samega Sina božjega, Jezusa Kristusa. Potem takem je naša duša več vredna, kakor vse blago celega sveta in ko bi ves svet vkup padel in konec vzal, ne bi bilo toliko škode, kakor če se ena sama duša pogubi. Oh, kako neumen je tedaj človek, ki za vse skerbi, samo za svojo dušo ne, ko se bo spametoval, bode kervave solze prelival, ali kaj, ko bo že prepozno in si ne bo mogel več pomagati.

In še to vas prosim: pomislite, da imamo le eno dušo. Človek! koliko imaš rok? vpraša sv. Krizostom, koliko nog, koliko ušes in koliko oči? Ti odgovoriš, da imaš vseh teh udov po dvoje. Če eno oko zgubiš, gledaš na drugega in če ti ena roka odreče, si z drugo pomagaš: dušo pa imaš le eno, le eno samo, in vendar žaliže! za svoje oči in ušesa, za svoje roke in noge imaš veliko skerb, za svojo edino dušo pa skoro nobene. Da bi kak krajcar pridobil, trudiš se in delaš, ter si od jutra do večera pokoja ne daš, mrz in vročino terpiš in zdravje in življenje v nevarnost staviš, za svojo dušo in za nebesa pa ti je vsako delo pretežko in vsaka pot predolga.

O kako malo si ti sv. trem kraljem podoben, ki so vse posvetne opravke na stran pustili in šli, kamur jih je božja milost vlekla; zato pa še poslušaj, kako hudoben in velike kazni vreden je človek, ki za časne reči več skerbi, kakor za svojo dušo, kar bom povedal v

II. delu.

Vsem nam je potrebno, ker nam je Bog sam zapovedal, da moramo delati, za vsakdanji kruh skerbeti in si živež in obleko pripravljati; kdor ne bo delal, pravi sv. Pavelj, tudi jedel ne bo.

Ali kako gerdo in neumno je, da ima človek za časne reči desetkrat večjo skerb, kakor za večne; da toliko obraja svoje truplo, ki kmalu strohni ali bo od červov pojedeno, tako malo pa za svojo dušo, ki je po božji podobi stvarjena in bo vekomaj živel. Koliko je takih, ki si lepo obleko omišljujejo in bi radi skoro vsak velik praznik kaj novega na sebi imeli, njih duša pa je prazna vseh dobrih del, je naga in revna in na njo nič ne pomislijo! Koliko jih je, ki svoje truplo pitajo in bašejo z jedjo in pijačo, kolikor va-nj more, svojo dušo pa lačno pustijo, da omaga, in vendar ne molijo, ne marajo ne za pridigo, ne za kerščanski nauk, in tudi k spovedi in k obhajilu ne grejo, razun če so primorani, in takrat prav neradi in z veliko nevoljo svojega serca. Če se le nekoliko

umažete po svojem obrazu, ročno se umijete in v ogledalu pogledate, dušne madeže in svoje grehe pa cele mesce okoli nosite in ni vam mar, da bi jih umili in se njih očistili. Če ste slabega života ali če vas bolezen napade, ročno zdravila iščete na daleč široko, se v daljne toplice odpeljete in grenke in zoperne reči radi jemljete; če je pa treba vašo bolno dušo ozdraviti, se vam ročno pot v cerkev predolga zdi, vreme vam je pregerdo in neprijazno, in če vam spovednik tudi majhno pokoro naložijo, malo posta ali malo molitve, se vam vendar vse preveliko zdi ter dostikrat pokoro celo opustite.

Kako britko včasih stariši jočejo, ko jim kakošen otrok umerje; od same žalosti še oni hočejo umreti ter se ne dajo potolažiti, včasih celo leto ne; če pa njih sin v slabe tovaršije zabrede in se ves spači, če se njih hči ob nedolžnost pripravi in se z razuzdanci tovarši, dostikrat niti besede ne rečejo, ampak jim še samim potuho dajejo. Koliko starišev prepoveduje svojim otrokom, da ne smejo po zimi po ledu hoditi ali se dersati, da si ne bi roke ali noge ulomili; po slabih hišah hoditi, kjer plešejo in norijo, kjer se malovredni fantje in zanikerne ženske shajajo, tega pa jim nič ne prepovedó in zavoljo tega nobene vesti nimajo. Oh, kolika neumnost, kolika slepota je to!

V sv. pismu beremo od Izakovega sina, kateremu je bilo Ezau ime, da je pervorojenstvo in pravico na očetov blagoslov za skledo leče prodal in slednji se čudi, da je bil tako neumen. Ah, ljubi moji! če prav premislimo, pa mi nič boljši nismo, ker za kratek vžitek sveta, ki ročno mine, predamo ljuba nebesa in si kupimo večni peklenski ogenj; kako nemarno in kako kratko je nečisto veselje, ki ga nekateri uživajo, kako dolgo pa bo terpljenje, ki jih na unem svetu čaka! Še hujše pogubljenje pa tiste čaka, ki po svetu hodijo, kakor zgrabljivi volkovje in vse oskrunjajo in vse zapeljujejo, kar se jim oskruniti in zapeljati da, ki gerdo govorijo in klafajo iz tega namena, da bi slabo poželjenje v drugem spolu vneli. Ti so najemniki peklenskega duha, in bodo tudi ž njim pogubljeni.

Zatorej, ljubi kristjani! ne mudimo zatega časa, ki nam ga Bog še ponuja v zveličanje naše duše. Še nas kliče cerkvenih zvonov mili glas ter nas vabi k božjim naukom; morebiti bo kmalu vtihnil za nas, da ga ne bomo nikoli več slišali. Še nas učeniški učijo vsako nedeljo in vsak praznik, blagor nam, če jih bomo radi poslušali; še nam sv. zakramente delijo in nas k spovedi in k sv. obhajilu vabijo, dasiravno jih le malo uboga in njihove nauke si k sercu vzame. Povabljeni in poklicani smo vsi na nebeško gostijo, ali kakor so izmed tisoč in tisoč ljudi samo trije kralji prišli svojega Boga častit in obdarovat, tako jih je tudi med nami le malo, ki po ozki poti v nebesa hodijo. Darujmo tedaj tudi mi danes Jezusu svoje serce in obljubimo mu, da se hočemo za-

naprej greha bolj varovali, bolj zvesto njemu služili, in kakor so trije kralji njega v Betlehenskem hlevu našli, tako ga bomo tudi mi enkrat v nebesih našli, ga vživali in gledali od obličja do obličja. Amen.

Pridiga za prvo nedeljo po razglašenju Gospodovem.

(Starši in otroci morajo svoje dolžnosti dopolnjevati.)

„In Jezus je z njima šel in prišel v Nacaret, in njima je bil pokoren.“

(Luk. 2, 54.)

V v o d.

Lepo je videti človeka, ki v sredi hudobnih brumno živi in se od njihovega zapeljevanja ne da preslepiti, ampak v veselju in v terpljenju Bogu zvest ostane in z veliko stanovitnostjo po poti zveličanja hodi; pa še lepše je videti celo družino ali hišo, v kateri oče in mati svoje dolžnosti spolnujeta, v kateri sinovi in hčere Bogu služijo in trezno in čisto živijo. Taka hiša, se meni zdi, je kakor luč v ponočni temoti, ktere se popotnik razveseli ter vedno na njo ozira. In tako sveto družino nam današnje nedoljsko evangelje kaže in za posnemanje predstavlja; kaže nam namreč, kako močno sta bila Jožef in Marija za hožjo čast vneta, kako lepo sta svoje božje dete učila in kako skerbno ga pred vso nesrečo varovala; pokaže pa nam tudi, kako je mladeneč Jezus svojim starišem v vsem pokoren bil, in kako je rastel na starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. O ko bi tudi kerščanski stariši svoje dolžnosti tako dopolnjevali, kakor Jožef in Marija, in ko bi tudi kerščanski otroci svoje stariše tako ubogali, kakor mladeneč Jezus, potem bi videli vse drugačno življenje in vse lepše zadržanje; ne bilo bi toliko nedolžnosti zapeljane, ne toliko nesrečnih fantov in deklic!

Zatorej, kdor ljubi časno srečo in večno zveličanje, naj brani, kar more, da nam ne bo zapeljivost ljube mladine pomorila; posebno pa vi kerščanski stariši! če vam časna sreča vaših otrok kaj k sercu gre, čujte noč in dan, da se vaši otroci ne bodo pohujšali, pa tudi vi otroci spoštujte svoje stariše, sicer vas ne čaka drugo, kakor nesreča na tem in nesreča na unem svetu.

In v tem obstoji tudi moj današnji poduk, da rečem: Otroške nesreče na svetu najpervi vzrok so stariši, ker svojih dolžnosti do otrok ne spolnujejo — o tem bom govoril v I. delu; drugi vzrok pa so otroci sami, ker dolž-

nosti do svojih starišev v nemar puščajo — in o tem v II. delu.

Preden pa začnem ta nauk razlagati, prosim vas za navadno poslušanje!

I. del.

Velike, strašno velike so dolžnosti starišev do njih otrok, ali vse te dolžnosti so ob kratkem v dveh zapopadene, namreč: otroke dobro in lepo učiti in greha varovati. Rečem tedaj: stariši so dolžni prvič svoje otroke dobro in lepo učiti. Posnemajte starega Tobija in od njega se učite, kako morate tudi vi svoje otroke opominjati in kako jim na serce govoriti. Recite jim, kakor je on rekel: Moj sin! moja hči! poslušaj besede mojih ust in ohrani jih terdno v svojem sercu. Vse dni svojega življenja imej Boga pred očmi in varuj se, kedaj v greh privolit. Če ti dobro gre, zahvali Boga in se nikar ne prevzemi, če ti pa slabo gre, poterpi voljno in pomisli, da si to zaslužil. Moli rad, k sv. meši hodi, kolikorkrat ti je mogoče, in zaderži se lepo v cerkvi, ne pa, da bi okoli sebe gledal ali govoril, temuč blizu oltarja pojdi, poklekaj, svoje roke proti nebesom povzdigni in s serčno ponižnostjo Boga moli. Pojdi pogostoma k spovedi in k svetemu obhajilu in besedo božjo zvesto poslušaj; govori rad od Boga in božjih resnic, in ne dopusti, da bi kdo vpriči tebe zoper Boga, zoper svetnike ali zoper bližnjega kaj napénega govoril. Tako morate preljubi moji! svoje otroke učiti in opominjati.

Ali če stariši svojim otrokom nikoli nič takega ne povejo; če jih le te učijo, kako imajo lagati, kako se izgovarjati, kako bližnjega poškodovati, tedaj ne bo nikoli nič prida iz takih otrok. Če mati sama drugega ne misli, kakor na ošabno obleko in posvetno veselje; če ona sama zmirom opravlja in klepeta, kakor bi bila obsedena, in z nobenim človekom v miru in v prijaznosti ne živi; če oče sam nespodobno govori in mesto da bi bil pri pridigi ali kerščanskem nauku, ali mesto da bi zvečer doma rožni venec molil, po oštarijah popijava; če on sam le nerad moli, se malo posti in komaj enkrat v letu k spovedi gre, kaj bo enkrat, vas vprašam, iz njegovih otrok? Kaj drugo, kakor razberzdani mladenči, ki Boga ne poznajo, in nimajo nobene vesti, nobene vere; kaj drugo, kakor posvetne deklice, ki svojo nedolžnost vsakemu na prodaj nosijo in same prilike iščejo, da bi zapeljane bile. Kar modri mož že v starem testamentu toži, bi se tudi od naših časov lahko reklo: „Sinovi tožijo zoper svojega hudobnega očeta, in hčere zoper svojo hudobno mater, ker zavoljo njih slabe odgoje zdaj sramoto in zaničevanje terpijo.“

Zraven tega pa, sem rekel, morajo stariši drugič svoje otroke tudi vsega greha varovati, jih svariti in strahovati, posebno pa vse

pohujšanje od njih odvracati. Ali če nespametni stariši svojih otrok ne kaznujejo, če jim zdaj oče zdaj mati spregleda in pravi, da je še otrok premajhen, da še tega ne zastopi in ne ve dobro od hudega razločevati; če oče v pravični jezi šibo v roke vzeme, mati pa v slepi ljubezni otroka zagovarja in boža, ali celo zoper očeta šunta, kaj bo sčasoma iz takega otroka? Sv. pismo nam pravi rekoč: „Le prilizuj se svojemu otroku in bal in tresel se še boš enkrat pred njim; le igraj in norčuj se z njim, in doživel boš čas, da boš veliko togote in žalosti, sramote in zaničevanja prestal.“

Ali kaj so vse te časne nesreče? Ko bi le nič hujšega, nič strašnejšega ne bilo, ko bi le šibe božje ne bilo, ki se nad stariši in pogosto tudi nad otroci maščuje. Znano vam je, kako malo skerbi je imel Heli za svoja sinova, kako slabo jih je učil in kako mehko je njih grehe in hudobije kaznoval. Neznano pa vam tudi ne more biti, kako ostro je Bog njega in njegova sina kaznoval; naprej mu je povedal, da nobeden od njegove zlahte ne bo velike starosti dosegel, njegovi vnuki pa da bodo v tako revščino padli, da bodo morali kruha prositi. In kar je najbolj strašno; oba sina sta bila na en dan v vojski pobita in stari oče ko to nesrečo sliši, je znak s stola padel, si vrat zlomil in umrl.

Glejte! tako Bog nad stariši preveliko prizanesljivost kaznuje; tako bo kaznoval tudi vas očetje! ki svojim otrokom ne morete nič odreči; vas, ki dobro veste za njihovo ponočno vasovanje in slabo vedenje, pa se jim vendar niti ostre besede reči ne upate; tako bo kaznoval tudi vas matere! ki zanikerne fante same v svojo hišo vabite, ki svojim hčeram potuho dajate, jih zagovarjate in zakrivate, da ne bi oče njih slabega znanja izvedel. Take matere čaka strašen odgovor in strašna kazen večnega pogubljenja. Toda kakor stariše, tako čaka tudi otroke kazen, ker so tudi otroci svoje nesreče vzrok. O tem pa v

II. delu.

Res tolažbe polne so tiste besede, katere že v stari, pa tudi v novi zavezi beremo: „Spoštuj očeta in mater, da ti dobro pojde in boš dolgo živel na zemlji.“ Veselite se torej otroci! ki svoje stariše ubogate in ljubite, jim pomagajte in strežete, in imate poterpljenje z njihovimi slabostmi; dolgo življenje in srečo vam je za to Bog obljubil; srečo na telesu, srečo na duši, srečo v mladosti, srečo v starosti, srečo pred Bogom, srečo pred ljudmi, srečo na zemlji, srečo v nebesih.

Ako pa svojih starišev ne spoštujete in ne ubogate, čakajo vas vsakoverstne nadloge in nesreče. Ako hočete vedeti, kaj bo iz takega otroka, ki svojim starišem prederzno odgovarja, in če ga svarijo, jim s huda pravi: „Molčite vi nič ne veste“, ter jih pri vsaki priložnosti krega in preklinja — vprašajte sv. pismo, ki

pravi: „Kdor svoje stariše kolne in preklinja, njegova lnč bo v sredi teme ugasnila,“ to se pravi, njegovi dnevi bodo brez božjega blagoslova iztekli in ves z grehi obložen bode od tega sveta poklican.

Ako hočete vedeti, kaj bo iz takega otroka, ki se svojih starišev sramuje, jih v starosti stradati pusti in jim v revščini ne pomaga; ki jim želi, da bi kmalu umerli ali jim izgovorjeni boljšek odteguje, vam spet sv. pismo pove rekoč: „Kdor svoje stariše v nadlogah zapusti, bode ob dobro ime prišel“, in v zaničevanje in sramoto bo zabredel.

Ako me vprašate, kaj bo iz takega otroka, ki svoje stariše s slabim zadržanjem žali, in z nepokorščino v jezo pripravi, odgovorim vam z besedami sv. pisma: „Od Boga preklet je tisti, ki svoje stariše razjezi.“ Naj tedaj dela, kar hoče, naj se trudi, kakor more, sreče nima nobene upati in božje prekletstvo bode ga povsod spremljalo. In če me vprašate, kaj bo iz takega otroka, ki se s svojimi stariši beseduje in se iz njih norca dela, jim gerde priimke daje in za njihovo lepo opominjevanje nič ne mara, vas spet na sv. pismo zavernem, kjer bote našli odgovor: „Kdor svojega očeta gerdo pogleduje in svojo mater zaničuje, je vreden, da bi mu krokarji oči izključevali in jih mladi orli za potokom požerli.“

Ali slišite, vi nehvaležni in nepokorni otroci! kako vam Bog proti in kakošne kazni vam obeta: revščino in zaničevanje, slabo ime in kratko življenje, mnogotere nadloge in nesrečno smert. In da ne bote mislili, da so to le prazne besede, odprite svoje oči in pogledajte na hudobnega Kama, ki je svojega očeta Noeta zasmehoval in oponašal; Bog ga je prekel in njemu in njegovim otrokom se ni nikoli dobro godilo. Nevbogljivi Absolon, ki je svojega očeta Davida preganjal, je za lase na veji obvisel in sovražniki so ga potem s sulicami prebodli, v globoko jamo vergli in s kamenjem zasuli. Zgubljeni sin ni hotel biti svojemu očetu pokoren, temuč ga je zapustil in se po svetu podal, ali poznej je moral s svinjami otrobe jesti in jih še imel ni. Tako se bo vsakemu godilo, kdor svojih starišev ne spoštuje, zakaj kdor ne uboga, je brez Boga, pravi že star pregovor, in jes menim, da, čeravno po besedah sv. pisma bogatinec težej v nebesa pride, kakor kamela skoz šivanikino uho, bode še vendar lažej bogatinec prišel v nebesa, kakor nehvaležen otrok, ki svojih starišev ne uboga.

Zatorej ljubi otroci! bodite majhni ali odraščeni, na tem ni veliko ležeče, spoštujte svojega očeta in ljubite svojo mater. Jes vam ne morem boljšega zagotovila dati, da bote v nebesa prišli, kakor je to, če bote stariše radi ubogali. Koliko skerbi so oče zavoljo vas imeli, in koliko noči so mati brez spanja zraven vaše zibebe prebudeli, in vi — o moj Bog, da je to mogoče — vi jim zato nobene hvaležnosti ne veste in nobenega veselja ne privoščite. Verjemite mi, da se bode Bog ravno tako proti vam zadržal,

kakor se vi proti svojim starišem zaderžite, usmiljenje pa, govori sv. Duh, ktereга očetu ali materi skazete, ne bo pozabljeno. Pa tudi vi, kerščanski stariši! učite svoje otroke, svarite in opominjajte jih, posebno pa skerbite, da bote sami lepo in sveto živeli, da bote radi molili, pogosto sv. zakramente prejemali in božjo službo obiskovali, potem bote tudi brumne in vbogljive otroke imeli, ker sinovi in hčere bodo vaše lepe zglede videli in hvalili nebeškega Očeta, da jim je tako dobre stariše dal in sprosili vam bodo nebeško veselje in večno življenje. Amen.

Pridiga za drugo nedeljo po razglašenju Gospodovem.

(O dolžnostih ženinov in nevest.)

„Tisti čas je bila ženitnina v Kani galilejski, in mati Jezusova je bila tam“
(Jan. 2, 1.)

Vvod.

Precej v prvih časih kerščanstva in kmalu po Kristusovem vnebohodu je vstalo veliko krivih učenikov, ki so napčne in go-ljufive nauke med ljudi trosili in jim nepokojno vest in težko serce delali. Tako so postavim nekteri bili, ki so rekli, da zakon ni od Boga, temuč od hudiča iznajden, in da vsak, kateri hoče v nebesa priti, mora ves čas svojega življenja v samskem stanu nedolžno in čisto živeti; tisti pa, ki se ne more zderžati, bode pogubljen, naj že v zakonu ali zunaj zakona svojim željam streže. Ko je sv. apostelj Pavelj te nevarne zmote slišal, se je močno razserdil in je pismo zložil, v katerem je nauk naše sv. vere prav lepo razložil in vse kristjane tako podučil: Deviški stan, pravi, je lepši od zakon-skega in ložej se v njem zveliča; pa tudi zakon je od Boga postavljen in tudi v zakonu je mogoče v nebesa priti. Zatorej tisti, ki svojega sina oženi ali svojo hčer omoži, nič krivega ne stori, ampak prav in dobro stori, tisti pa, kateri ga ne oženi ali je ne omoži, še bolj prav in pametno stori. Jes, pravi dalje, sicer želim, da bi vsi tako bili, kakor sem jes; vendar ker ni vsakemu od Boga milost dana, zato kdor hoče, tudi lahko v zakon stopi, pa le v Gospodu.

Torej ljubi moji fantje in dekleta! ki ste v samskem stanu in varujete svoje devištvo, veselite se; zakaj nad vami ima Bog posebno dopadenje, vi ste ljubljenci nedolžnega Jezusa in bote enkrat

njegovo prelepo obličje gledali; pa tudi vi, ki ste ženini in neveste, ali pa še enkrat bote, nikar se ne bojte, ker tudi vam so nebeška vrata odperla, če bote iz dobrega namena v zakon stopili in se prav in pošteno pripravili.

I. Iz kakošnih namenov in s kakošno pripravo morate v zakon stopiti in

II. Kako se imate na dan poroke zadržati, o tem vas bom danes podučil.

Ako vam kje in kedaj morem pomagati z lepim naukom, to iz serca rad storim; zatorej, če jih vi hočete prijeti, pripravite se in me pazljivo poslušajte!

I. del.

Malo, malo sreče, in veliko, jako veliko nesreče vidimo dan današnji v zakonskem stanu; prave, resnične zadovoljnosti skoro ni nikjer in le jeza in nevolja, kletev in prepir je povsod videti. Mož toži zoper svojo ženo in žena zoper svojega moža, in meni se zdi, ko bi bilo mogoče zakon razdreti, bila bi jih silno velika truma, kateri bi iz serca radi nazaj stopili; in vendar, ljubi moji! ki ste tukaj pričujoči, le spomnite se, kako ste tudi vi zakon pozeleli in s kolikim veseljem k poroki šli. Vi ste si rožice obetali, pa ste le ternje našli, kako je to? Jes menim, da je vse vaše nesreče večjidel slaba priprava vzrok.

Najboljša priprava za srečen zakon je pametno in bogaboječe življenje; zakaj modra in pobožna žena, pravi sv. pismo, bo le tistemu možu dana, kateri jo s svojimi dobrimi deli zasluži. Zatorej blagor vam, mladenčiči in dekleta! ki z deviškim vencem k poroki stopite in ste ponižnega in krotkega serca; le ostanite tudi v zakonu pohlevni in sramožljivi in božji blagoslov se vaše hiše ne bo ogibal. Nič ni lepšega na svetu, kakor poštena in sramožljiva nevesta, pa tudi ni gerše reči, kar jih solnce obsije, kakor nesramna vlačuga, ki se v samskem stanu nečistosti vda; ona bo svojemu možu pekel, ne pa sreče prinesla, in bo sebe, moža in otroke pogubila.

Zatorej fantje! ki dekleta snubite, poslušajte me zdaj, da si poznej ne bote v obupu las z glave pulili. Če od ktere ženske veste, da je ponočna vasovalka ali nečistnica, da je nečimerna ali ošabna in se rada z moškim spolom terga in cuka, da ne mara za molitev in sv. zakramente, da očeta in matere ne uboga in v soseski zdrážbe dela, kaj bote počeli s tako ženo? Ko bodo godci vtihnili in se svatje razšli, bodo tudi srečo in veselje s seboj odnesli, vi pa bote žalovali vse žive dni in vse vaše noči bodo krega polne.

Pa tudi ve dekleta! ki se hočete možiti, prosim vas za božjo voljo in zavoljo vaše sreče, pomislite dobro, komu bote svojo roko

in svoje serce dale; zakaj hudo je za ženina, če dobi razuzdano ženo, pa trikrat hujše je nevesti, če dobi moža, kateri se Boga ne boji in nima nobene sramožljivosti v svojem zaderžanju. Gorje vsaki, ki vzame nečistnika; on svoje nesramnice le tako dolgo zapusti, da svojo ubogo ženo nesrečno stori; gorje vsaki, ki dobi pijanca ali zapravljevca, on se okoli baha in zapravlja, žena pa z otroci sirovščinu varuje in strada doma; gorje vsaki, ki dobi ženina togotnega in nagli jezi podverženega, kolikokrat bo tepena, da bo vsa črna, pa še se pritožiti ne bo smela. „Pa je obljubil, da se bo ves poboljšal,“ pravite vi, jes pa pravim: vsaka je neumna, ki se na take obljube zanaša; zakaj zakon spremeni le stan, pa malokdaj tudi spremeni zaderžanje. „Pa ima lepo pohištvo,“ pravite, je brez dolgov in še denar ima“, ali jes pravim, naj ima tisuč in tisuč in tisuč kron, toliko jih gotovo nima, kolikor bote grenkih solz prelile in kolikokrat bote se kesale.

Pa tudi vam, stariši in oskerbniki! ne morem zadosti na vest položiti, da ne smete svojih otrok nikdar v zakon siliti, pa jim tudi ne braniti brez posebno velikega vzroka. Serce me boli, ko vidim, kako večjidel s svojimi otroci delate. Vi obljubite svojega sina ali svojo hčer v zakon; pa jih nikoli ne vprašate, ali je tudi on ali ona pri volji. Koliko bo ženin imel in koliko bo nevesta prinesla, o tem se pogajate in si v roke segate, kakošnega zaderžanja pa je kateri, na to nobeden ne porajta, in kje bo kateri ložej zvelečan, na to še ne pomislite. Zato se tudi ni čuditi, da je toliko zakonskih, ki na ves glas preklinjajo vse tiste, kateri so jih v zakon prisilili.

Stariši! ali bi vam ne djalo hudo, ko bi vas vaši otroci preklinjali, da ste jih vi v nesrečni zakon spravili?

In če ste že vi stariši, ki ste vendar pametnejši, tako kratkega pogleda, da nočete videti, kar lahko vsak trezen človek vidi, kdo po tem sme od vaših otrok kaj boljšega upati? Zato pa tudi vidimo, da neveste nimajo druge skerbi, kakor za obleko, da bi se prav lepo naštimale, za pušeljce, katere bodo si kupile, in za trake, s katerimi se bodo okinčale. In ženinom ne gre drugo po glavi, kakor jesti in piti, denar, ki ga bodo dobili, in gospodarstvo, ki jih čaka; da bi pa kateri takrat bolj obilno molil in Boga za razsvetljenje prosil, da bi se s kom posvetoval, ali se bo novi stan tudi njegovi duši prilregel, ali da bi od svojega poprejšnjega življenja vredno spoved storil, na to malokteri pomisli.

Kakor tisti, ki brez vredne priprave pride k sv. obhajilu, Jezusovo telo v svoje pogubljenje vživa, tako tudi vi ženini in neveste, ki se tako slabo pripravljate, po nevrednem in v svojo nesrečo zakrament sv. zakona prejmete in si prekletstvo božje na glavo nakopljete. Kako pa se morate na dan poroke zadržati, o tem vam hočem nekte resnice povedati v

II. delu.

Ljubi moji! zdaj vam hočem marsikaj povedati, kar se vam ne bo prav zdelo, in ravno zato že naprej vem, da moje besede ne bodo nič izdale, in da bote kakor zmiraj tudi v prihodnje Boga žalili. Ali naša dolžnost je, vas svariti in se vaše zamere ne bati; zato tudi jes vam naravnost golo resnico povem in ne gledam na to, ali ubogate ali ne, ali je vam všeč ali ne.

Kedar k poroki greste, prosite Jezusa in Marijo, naj tudi onadva k poroki prideta; in da bota gotovo prišla, morate jih lepo povabiti, čiste roke k njima povzdigniti in čisto vest v persih imeti. Gorje vam in vašim prihodnjim otrokom, ako s smertnim grehom omadeževani pridete k poroki. Kolikokrat pa se prigodi, da ženin in nevesta prideta k spovedi in sta oba bila enega greha deležna, pa le eden se ga je spovedal, drugi pa ga je zamolčal. Kaj naj rečem o takem človeku, ki na pragu zakonskega stana tako nemarno ravna?

Bodite tisto jutro bolj sami in ogibajte se kolikor mogoče vsega posvetnega šundra, da ne bote vsi raztreseni v cerkev prišli. Ali moj Bog! kako se bote tega ogibali, če že od ranega jutra godci in pijani svatje po hiši trušijo, vam v cerkev in spet na dom škripajo, tako da nimate ne minute časa premisliti, kam greste in kje ste bili. Godce k poroki s seboj jemati, se ne pravi drugo, kakor iz sv. zakramentov se norca delati. Kaj bi vi rekli o človeku, ki bi k spovedi in k sv. obhajilu šel, in bi godce najel, da bi mu do cerkve piskali in ko se je spovedal in sv. rešnje Telo prejel, bi ga spet na njegov dom spremljali; čudno bi ga vsi gledali in mislili bi, da je ob pamet; ravno tako nespametni pa ste tudi vi, ki z godci k poroki pridete in mislite, da bi brez godcev poroka ne veljala. Eden zakrament je kakor drugi in z godčevim piskanjem in goslanjem se na noben zakrament ne pripravlja. Le nikar ne mislite, da imate takrat, ko gostijo napravljate, drugega Boga, ali da Bog takrat spi in da vaših norčij in neumnosti ne sliši in ne vidi.

Kedar svatovščino napravljate, povabite le modre in pametne svate, ne pa pijancev in nesramnih klafačev, in če pojete, prepevajte lepe, svete pesmi, ne pa nevarnih kvant. Koga bi ne prijela pravična jeza, kedar vidi, da še k poroki vsi pijani pridete in se opotekate, ter vas od same požrešnosti slabosti obidejo, da morate iz cerkve iti. Nikoli drugače ne greste tako nadevani v cerkev, kakor na dan poroke, ko se najsvetejše prisege Bogu storijo; zato se mi prav po resnici zdi, da mislite, tisti dan Bog ni doma in zato slobodno uganjate, kar se vam poljubi. Lansko leto je bilo enkrat, tega nikdar ne bom pozabil, takrat sem mislil, da so sami rabeljni v cerkev priderli; možki in ženske — vse je bilo vinjeno in zdelo se mi je, kakor bi navlašč se prišli pačit — in moj Bog!

takemu zakonu bi naj ti svoj blagoslov dal? Moj Jezus! k takim svatom bi ti naj na ženitnino prišel? No, dobro vem, da tega ne boš storil, ampak mesto blagoslova boš jim žalost in terpljenje odločil. Moliti, moliti je treba, da bi vam Bog svoj blagoslov dal, ne pa v požrešnosti svoj trebuh polniti in v pijanosti svoje gerlo zalivati. Kar je prav in kar je poštenega veselja, vam nihče ne prepoveda, pa greha vam tudi nobeden ne sme pripustiti.

Tudi neumnih vraž in pregrešnih šeg in nevarnega plesa se varujte, in poslušajte, kako lepo nas mati katolijska cerkev uči: „Kristjani, pravi, naj pri svojih ženitninah nikar ne plešejo, ne skačejo, ne norijo, ampak čista, sramožljiva in trezna naj bo njih gostarija, kakor se kristjanom spodobi.“

Seveda, vsi taki nauki bodo se le malokterega serca prijeli in vi se bote, posvetni kakor ste, rajši deržali prepovedanih navad, kakor lepih naukov vaših dušnih pastirjev; zato pa tudi, ko bi vi nas ubogali, bi mi za vas pred sodnjim stolom odgovor dajali, ali ker po svoji volji delate, bote sami račun dajali, in glejte, kako bote obstali.

Ko se je mladi Tobija oženil, je tako svojo ženo nagovoril: „Spomni se, ljuba moja žena, da sva otroka svetih starišev in da v zakonu ne smeva tako živeti, kakor neverniki, ki Boga ne poznajo; zatorej perve tri noči v molitvi prečujva in Boga za razsvetljenje prosiva.“ O blagor tistemu in srečen vsak, ki s tako pripravo in s takim namenom zakon nastopi; Bog mu svojega blagoslova ne bo odrekel in Jezus in Marija bota k njegovi poroki v svate prišla. Amen.

Pridiga v praznik presladkega imena Jezusovega.

(Ime Jezus je sveto, pa tudi strašno.)

„In angelj mu je rekel: ime Jezus mu daj, zakaj on bo ljudstvo rešil od njegovih grehov.“ (Mat. 1, 21.)

Vvod.

Visoke reči, ljubi kristjani! vam imam o današnjem prazniku povedati; čast in vrednost imena Jezusa vam namreč moram oznaniti, tistega sv. imena, v katerem je nam zveličanje došlo, in od katerega sv. pismo pravi, da v imenu Jezusa se morajo pripogibati vsa kolena tistih, ki so v nebesih, tistih, ki so na zemlji in tistih, ki so pod zemljo, katerega tedaj tudi mi ne moremo nikoli zadosti

častiti. Težko mi je sicer od tega presv. imena govoriti, ker ne vem, kako bi začel, kaj rekel o reči, ki se ne da dopovedati! zakaj ime Jezus, pravi nek brumen učenik, ima v sebi tako svetost, da je ne more nobeno pero popisati, nobeden jezik izgovoriti, nobena pamet zapopasti, nobeden angelj je dopovedati. In vendar se spodobi, ker me sam današnji praznik opominja, govoriti o imenu Jezusa, govoriti o njegovi časti, njegovi hvali in vrednosti. Zato sem si naprej vzel, vam pokazati in vas podučiti, koliko veselega ima to presveto ime v sebi, pa tudi koliko strašnega in koliko grenkega. V to sem si izvolil besede kralja in preroka Davida, in njegov lep nauk vam hočem priporočiti in v vaša serca vtisniti. Ime Jezus, pravi on, je čez vse sveto, pa tudi čez vse, strašno; sveto je svetim, strašno pa grešnikom. Glejte, to bo zapopadek mojega današnjega govorjenja. Ime Jezus je sladko in čez vse sveto vsem brumnim in pravičnim dušam, to bom pokazal v I. delu; pa tudi strašno in grenko je vsem hudobnim in grešnikom, to bom pokazal v II. delu.

Pred teboj pa, ljubi Jezus! in pred tvojim svetim imenom se ponižam in te prosim, da moje serce s svojo gnado ogreješ, da bi tudi jes mogel vse ki me z dobrim srcem poslušajo, ogreti in k tvoji časti pripeljati; vas pa prosim, da me bote mirno in zvesto poslušali.

I. del.

Sveto, čez vse sveto je ime Jezus, in ni ga imena ne v nebesih, ne na zemlji, ne pod zemljo, v katerem bi mogel kdo zveličan biti, razun imena Jezusovega; sveto, tako sveto je to ime, da se vsi angelji in arhangelji pred njim pripognejo, da se vse nebeške moči stresejo in ganejo, kedar to presveto ime zaslišijo. Iz tega imena se sveti neskončna milost in modrost božja, in kar je veselega in srečnega na svetu, kar je ljubega in dragega, vse to naenkrat izrečeš, pravi sv. Bernard, kedar izgovoriš sv. ime Jezus. In če te že vse zapusti, suva in preganja, če v svoji britkosti pri ljudeh več nobene pomoči ne najdeš, le k temu sv. imenu priteci in tu boš dobil pomoč in našel tolažbo in veselje.

Sv. Peter je celo noč na morju delal in ni nič vjel, kakor hitro pa je v imenu Jezusovem mrežo v vodo vergel, zajel je toliko rib, da se je mreža jela tergati. Kruljev siromak je veliko let pred Jeruzalemskim tempelnom beračil in se ni mogel na noge opreti; Peter pa mu je rekel: V imenu Jezusa ti rečem: vstani, in pri tisti priči je stal, ozdravel, hodil in Boga hvalil. In sv. pismo nam pripoveduje o prvih kristjanih, da so z močjo Jezusovega imena boleznj zdravili, hudiče izganjali, nove jezike govorili, merliče k življenju budili, hudo vreme odganjali, ogenj gasili in še veliko drugih čudežev storili. Zatorej se pač spodobi in naša dolžnost je,

da pred tem sv. imenom Jezusovim tudi mi svoj obraz nagnemo, svojo glavo odkrijemo, svoje koleno pripognemo in svoj život priklonimo; in kdor nas zavoljo tega zaničuje, ni kristjan, ampak prekletstva vreden ter že znamenje pogubljenja na svojem čelu zapisano nosi.

Kako žalostno je tedaj, da sedanji kristjani tako malo to presveto ime obrajtajo! da ga tolikokrat imenujejo pri norčijah, v jezi in brez potrebe, brez časti, brez ponižnosti in brez spoštovanja. Nekteri skoro za vsako drugo ali tretjo besedo že ime Jezus v usta vzame, in ne kletve ne klafanja ne izreče, da ne bi njegovega presvetega imena zraven mešal; zato pa tudi v njegovem imenu nobene pomoči ne najdete, nobenega veselja ne občutite in je vaše serce do njega merzlo in brez ljubezni, kakor kamen na cesti. Zato pa prosim vas, ljube duše! ki Boga ljubite, imenujte to ime vselej s spodobno častjo in nikar mu nobene nečasti ne delajte, potem bote same nad seboj skusile, koliko ložej bote se greha varovale in koliko bolj se za dobro vнемale. Karkoli bote Očeta v nebesih v tem imenu prosile, resnično vam povem, da vam bo vse dal. Če vas žalost tare in križi in nadlege napadajo, na njegovo ime se spomnite in na njega svoje oči obrnite; saj vas on sam s križa nagovarja: Na me se ozrite in prevdarite, ali je katera bolečina taka, kakor moja; voljno tedaj terpite in ne preklinjajte v svojih križih, ker terpljenje je le kratko in kmalu neha, veselje pa bo večno brez konca in kraja. Če vas vest peče in vas vaši nekdanji grehi težijo, če vas strah obhaja, ko mislite na sodbo in večnost, le sladko ime Jezus z zaupanjem izrecite in bote potolaženi. On je zato na svet prišel, da bi grešnike zveličal, on je terpel in umerl, da bi le mi vekomaj živeli, on je jagnje božje, ki greha vsega sveta odjemlje. Kdor s potertim in skesanim srcem k njemu pribeži, ne bo zaveržen, temuč bo milost našel ter kakor zgubljen sin z velikim veseljem sprejet. Kakor se je nekdanj kolo sterlo, ko je sv. Katarina ime Jezusovo izrekla, kakor je ogenj ugasnil, ko je sv. Neža va-nj klicala, tako se bo tudi ogenj hudega poželjenja v vaših persih ohladil, če bote z živo vero Jezusa klicali.

Jes vse zamorem v imenu Jezusa, pravi sv. apostelj Pavelj, in ni reči, da bi je ne mogel storiti; tako tudi mi v njegovem imenu lahko vse storimo in najbolj težke dolžnosti dopolnujemo. Svojo nedolžnost obvarovati je silno težko in potrebuje veliko, veliko premagovanja; ali kdor jo v imenu Jezusovem varuje, bode jo gotovo ohranil. Svojega očeta ali svojo mater zapustiti, če nam vera zapove, tistim dobro želeti, ki nam hudo želijo, in tiste ljubiti, ki nas sovražijo, ni nobena lahka reč, ampak silno težavna; vendar kdor to v Jezusovem imenu dela, ki je na križu za svoje sovražnike umerl, bode tudi to dolžnost dopolnil in z njegovo močjo lahko vselej sam sebe zatajil. Po pravici tedaj rečem s prerokom

Davidom, da je sveto, črez vse sveto in sladko ime Jezus, pa le brumnim in pravičnim, ker jih posveti in zveliča; grešnikom pa je strašno in zoperno, in jim ne da ne življenja, ne zveličanja, ampak jim le smert in pogubljenje prinese, kar bote slišali v

II. delu.

Trikrat strašno je Jezusovo ime, govori sv. Janez Krizostom, hudičem, grešnikom in hudobiji. Pred močjo tega sv. imena se hudiči tresajo in zato hudič ne more terpeti molitve, ker se mora vselej pripogniti, kolikorkrat sliši imenovati Jezusovo ime; zavoljo tega rajši beži od tistega, ki s pobožnostjo moli in Jezusovo ime kliče, kakor da bi se pred njim pripogibal in mu spoštovanje in čast skazoval. Sv. apostelj Pavelj je našel v Macedoniji deklico, ki je bila od hudega duha obsedena, in da jo je rešil, ni drugega rekel, kakor le te besede: „Jes ti zapovedam, peklenski duh! v imenu Jezusa, da greš iz te osebe“, in pri tisti priči jo je zapustil. In ko dan današnji mešnik pri sv. kerstu hudiča iz otroka izženejo, ne potrebujejo drugih besed, kakor te-le: Jes te zarotim, peklenski duh! v imenu Jezusa, živega Boga, da zapustiš tega otroka. In hudi duh zapusti otroka in otrok postane nedolžen brez madeža, kakor mladi sneg, in čist, kakor voda, ki črez bele skale teče.

Glejte, ljubi moji! tako tudi vam peklenski duh ne more škodovati in skušnjave vas ne bodo mogle premagati, če v svojem sercu ali pa tudi z ustmi to presveto ime večkrat izdihnete. „Komaj sem izgovoril ime Jezus, pravi sv. Gregor, je že hudič z velikim nepokojem od mene bežal.“ O ko bi tudi vi, zlasti fantje in dekleta! tako storili, tedaj ne bi bilo videti toliko greha in angelj nedolžnosti se ne bi toliko jokal nad vašo dušo. Ker pa radi pre-mišljuje, kar vam gerdega v glavo pride, in se nespodobnih želj nič ne vstrašite, ker se po cele ure v nesramnem premišljevanji mudite, na Jezusa ali na njegovo sladko ime pa celo ne mislite, zato ima peklenski sovražnik toliko oblasti do vas, zato tako naglo dovolite v grehe, o katerih se med kristjani še govoriti ne bi smelo. Kje so zdaj taki fantje, kakor je bil nekda sv. Frančišek Salezij? „Prej se naj moja desnica posuši, je on rekel, prej naj sapa v mojih ustih zastane, kakor da bi tebe, moj Jezus, pozabil ali te s smertnim grehom razžalil.“ Zdaj pa se že dosti hudobnežev znajde, kateri pravijo, da z mislijo človek greha ne stori, da so misli proste, kakor tič, ki po zraku leta, in da je smertni greh le to, kar se v djanju stori. Ali mislite, kar hočete, gotovo bo tudi za vas ura prišla, ko bote resnico na tanko spoznali; oh, da le ne bi bilo prepozno! Zdaj nočete verjeti in zapopasti, da ima ime Jezus veliko moč v sebi ter ga celi dan zaničujete in po

neprirodnem imenujete, zato pa vam tudi nič ne pomaga in pri njem nobene pomoči ne najdete.

Ve pa, ljube duše! ki še kaj porajtate na besedo božjo, častite zmiraj to sveto ime, spoštujte ga in va-nj kličete. Če zdihujete in žalujete zavoljo križev, katere terpite, zavoljo nesreč, katere vam Bog pošlje, ali zavoljo žalostnih, revnih časov, v katerih živite, le na Jezusovo ime zakličite, on bo podložil svojo ramo in vam pomagal, da bote z lehka svojo butaro nosili. Če vas skušnjave zoper čistost ali zoper vero v miru ne pustijo, če se grešno poželenje v vaših persih budi, le na Jezusovo ime zakličite, ker, dokler bo on v vašem srcu sedež imel, se vam ni treba ničesar bati. Če imate želje do brumnega življenja in vam je nedolžnost pri srcu, le večkrat v Jezusa zakličite in se njemu popolnoma izročite; kolikorkrat bote njegovo sveto ime izrekli, pravi sv. Bernard, tolikokrat se bo nov plamen božje ljubezni v vašem srcu vnel, in dokler bo on vaše devištvo varoval, ga ne bo sovražnika tako močnega, da bi vam ga mogel odvzeti. Če vas vest straši, če se bojite smertne ure, če se tresete pred sodbo, če trepečete pred večnostjo, le na Jezusovo ime zakličite, in kmalu se bo serce z zaupanjem napolnilo, kmalu se bo pravi kes obudil s terdnim naprejšetjem, čisto spoved storiti, in tako bote spet zadobili mir vesti in odšli večnemu pogubljenju. Če pridete v slabe prilike ali če vas tovaršija v nevarne kraje ali v greh napeljuje, kličite na Jezusovo ime in nihče vas ne bo zmotil, nobena prilika vas ne bo zapeljala. — In kedar na smertno posteljo pridete in bo mertvaška roka po vašem življenju segala, vzdihnite še enkrat prav iz serca ime Jezusovo in on bo vašo dušo rešil večne teme in jo k sebi vzel v večno svetlobo. Amen.

Pridiga za tretjo nedeljo po razglašenju Gospodovem.

(O dolžnostih gospodarjev do svoje družine.)

„Gospod! moj hlapec leži doma mertvo-
uden, in ga hudo vije.“ (Mat. 8, 6.)

V v o d.

Kdo bi zamogel brez veselja gledati tako dobrega, tako usmiljenega človeka, kakor je stotnik v današnjem sv. evangelju? Imeniten gospod je bil in velik naprejšetavljen (sto vojščakov je namreč pod svojo oblastjo imel), pa se vendar svojega revnega

hlapca ni sramoval, temuč ves prepaden in poln usmiljenja se k Jezusu poda in ga za božjo voljo prosi: Gospod! moj hlapec leži doma mertvouden, in ga hudo vije; o Gospod! lepo te prosim, pomagaj mu.“ In naš ljubeznjivi Zveličar, ki ni nikoli nobenega človeka brez tolažbe od sebe spustil, tudi njemu prijazno odgovori in mu veselo obljubo da, da bo k njemu prišel in njegovega hlapca ozdravil. Ali on mu reče: — o čudite se nad njegovim ponižnim duhom — „Gospod! je rekel, jes nisem vreden, da bi ti v mojo hišo stopil, temuč le eno besedo reci in moj hlapec bo ozdravel.“ Ljubeznjivi poslušalci! govorite in povejte, katera čednost tega paganskega moža se vam najlepša zdi? Ali njegova prečudna ponižnost, ali njegovo trdno zaupanje na Jezusa? Ali njegova živa vera, zavoljo katere je bil očitno pohvaljen, ali njegova očetova skerb, katero je za svojega bolnega hlapca imel? Katero teh čednosti želite, da bi vam jo danes priporočil in razložil in pred oči postavil? Jes menim in ne bom se motil, da se tudi vam, kakor meni zelo dopade njegovo usmiljeno serce in njegova ljubeznjiva skerb, katero je svojemu bolnemu hlapcu skazal; zato bom njegov lep zgled vsem naprejpostavljenim priporočil, razložil in pred oči postavil.

Čujte torej in poslušajte, posebno vi gospodarji in gospodinje! zakaj sledeče besede bodo navlavšč za vas povedane, ker vas hočem močno opomniti na dolžnosti, katere imate proti svoji družini. Te dolžnosti pa so:

I. da skerbite za truplo in časno srečo svoje družine, in

II. skerbeti morate za dušo in za večno srečo svoje družine.

Revni in zaničevanih ljudi, kakor so posli, pravice zagovarjati, je vsakega velika dolžnost, torej tudi moja; zato me poslušajte z vso skerbjo in z dobrim srcem!

I. del.

Gospodarji in tudi gospodinje morajo biti svojim poslom, kakor dobri očetje in matere svojim otrokom; morajo jim v vseh rečeh na roko iti in zvesto spolnovati vse dolžnosti, katere jim kerščanska ljubezen in pravica do njih nalaga. Oni jim morajo 1. hitro in pravično plačati, kakor so se pogodili, brez vsega zadržka, brez tožbe in brez vse krivice.

Ah, kako gerdo je videti take gospodarje, ki hlapcem in deklam kervavo zasluženo plačilo zadržujejo ali utegujejo ali ob pravem času ne plačajo; ki vsakoverstne izgovore izmišljujejo, da bi jim le ne bilo treba vsega plačila dati ali ki prej ne plačajo, dokler od gosposke niso primorani. Tistim, kateri tako delajo, se nebeška vrata nikoli ne bodo odperla, zakaj to je eden od vnebo-

vpijočih grehov, in od tega greha pravi sv. pismo: „Plačilo, ki ste ga vtergali delavcem, kateri so vaše polje poželi, vpije; in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojskinih trum.“ (Jak. 5, 4.) In sv. apostelj Pavelj pravi: „Vsak delavec je svojega plačila vreden;“ kako morete tedaj vi tako neusmiljeni biti, da svoji družini tega ne daste, kar jej po vsi pravici gre. Pomislite, kako grenek je služabni stan in kako težaven; koliko vročine prestopijo posli zavoljo vas in koliko mraza, kako za vas in vaše pohištvo zdravje vagajo in žaljnate roke nosijo. Dajte jim torej, kar ste jim obljubili, če vam še tako težko dene, in poslušajte starega Tobija, kako lepo je svojega sina učil: „Kdorkoli bo tebi kaj delal, mu berž plačaj, in plačilo najemnika ali posla naj nikar pri tebi ne zastaja“ (Tob. 4, 15.).

Gospodarji morajo 2. s slabostmi svoje družine poterpežljivost imeti, je ne stradati pustiti, je ne z delom preoblagati in posnemati brumnega Joba, ki pravi: Svojemu hlapcu in svoji dekli nisem nikoli krivice storil, ker kaj bi odgovoril, če bo Bog od mene račun tirjal, ker tisti Bog, ki je mene vstvaril, je tudi nje vstvaril. (Job. 13, 31.) Kako zelo tedaj grešijo tisti gospodarji, ki s svojimi posli gerše ravnajo, kakor z neumno živino, in če jim kaj malega po volji ne storijo, jih kregajo in kolnejo, kakor da bi ne bili ljudje; kateri jim nobenega počitka ne privoščijo in jim taka dela nakladajo, katera njih moč presegajo; kateri menijo, da je za družino vsaka jed dobra, čeravno je sami ne bi za noben denar jedli, in da njim nebeno vreme, nobena nadloga ne škoduje. Vi, ki tako ravnate, nikar ne pozabite, da imajo tudi vaši hlapci in dekcle neumerjočo dušo, da so tudi oni z drago kervjo Jezusa Kristusa odrešeni, in morebiti pred Bogom več vredni, kakor vi; zato jim dajajte zdravo jed, kakor jim po pametni navadi gre; dajte jim zadesti hrane, da ne bodo opešali in svojega zdravja zgubili, le v postnih dnevih jim pritergajte, če bi tudi zarad tega goderljali. Ne pustite jih brez dela stati, pa tudi preveč jih ne preoblagajte. Jes sem že veliko poslov slišal tožiti, ki so rekli, da so v svoji mladosti bili v hudi službi in so preveč terpeli, v starosti pa so zato bolehali in morali veliko revščino prenašati. Torej ubogajte sv. Pavlja, ki vas prav lepo svari rekoč: „Gospodarji, storite poslom, kar je pravično in prav, in vedite, da imate tudi vi Gospoda v nebesih.“

In 3. če vaša družina postane bolna ali od starosti omaga, morate jo oskerbeti, kolikor je mogoče, in ž njo usmiljenje imeti. Tukaj bi pač rad, ljubi moji! oči zatisnil, da bi ne videl toliko nemarnih gospodarjev, kateri imajo s svojo živino veliko več usmiljenja, kakor s svojo revno družino. Če jim živina zboli, precej obljube delajo, za sv. meše dajejo in sem ter tje za svet poprašujejo; če pa družina na bolni postelji leži, se nič za njo ne brigajo in le pravijo: „Bo že Bog pomagal.“ O vi posvetni ljudje!

že na tem se pozna, da v vaših persih ni kerščanske ljubezni, in če se popolnoma ne spreobertete, ne bote nič veselega pričakali, ker pri sodbi bote slišali tiste žalostne besede: „Poberite se vi prekleti! v večni ogenj, zakaj bolen sem bil, in vi mi niste nobeue postrežbe dali.“ Poganski gospodar bo prišel in se v nebesih veselil, vi pa, ki ste dediči nebeškega kraljestva, bote zaverženi in v večni ogenj obsojeni. Še težji račun pa bote dajali od tistih dolžnosti, katere zadevajo dušo vaših poslov; od teh bom pa govoril v

II. delu.

Kolikor imenitnejša je duša pred truplom, toliko imenitnejše so dolžnosti, katere dušo vaših poslov zadevajo. Te dolžnosti pa so:

1. morate skerbeti, da bodo vaši hlapci in dekle v veri dobro podučeni, da ob nedeljah in praznikih k božji službi gredo in sv. mešo pridigo in ako je mogoče, tudi kerščanski nauk slišijo; doma pa jih poprašujte in na to navadite, da bodo vam kaj povedali, kar so si v cerkvi zapomnili; dajte jim čas in opominjajte jih, da bodo sv. zakrmente prijemali večkrat v letu, ne samo enkrat: potem bo tudi vaša družina svoje dolžnosti zvesteje spolnovala in božji blagoslov bo pri vas prebival. Ali kdo bi ne bil žalosten slišati od takih gospodarjev, kateri imajo rajši razuzdanega kakor brumnega posla v svoji službi in nič ne rečejo, če tudi hlapec ali dekla cele noči okoli lazi in nevarne družbe obiskuje; če pa eden ali drugi k spovedi gre ali malo dolže v cerkvi pomoli, tedaj pa ropečejo in vpijejo, kakor da bi bil ogenj v strehi.

O nespametni gospodarji! pridne, brumne in počtene posle bi radi imeli, za njihovo brumnost pa nič ne marate. Ali ne veste, da zavoljo bogaboječih poslov Bog velikokrat celo hišo blagoslovi, zavoljo hudobne družine pa celo hišo kaznuje? Sv. pismo nam to resnico paterjuje: Dokler je Jakob pri Labanu služil, imel je srečo v vsem svojem pohaštvu in silno bogat je postal; ali ko je Jakob od njega odšel, je vse nazaj lezlo in je spet v staro revščino padel. Zatorej če vam že ni nič ležeče na zveličanju vaše duše, pa vsaj zavoljo časne sreče ravnajte svojo družino k pobožnosti in svetosti. Če vas pa pri tem ne ubogajo in le po svoji glavi živijo, morate jih

2. tudi svariti in strahovati in na vse njih stopinje pazno gledati. Ali veliko jih je spet takih — o da moram to reči — ki le na to gledajo, da družina pridno dela, na njih zadržanje pa nič ne porajtajo. Tako mlačni, ljubi gospodarji! ne smete več biti, ampak če posli kolnejo, ljudi opravljajo ali bližnjega žalijo, če nesramno govore in nespodobno pojejo, če niso po noči doma ali se nočejo postiti in ne moliti, če se ob nedeljah okoli potepajo in po stranskih potih z drugim spolom vlačijo, tedaj

ne bodite vi mutasti, ampak svarite jih in zopet jih svarite, sicer se tujih grehov deležne storite in tudi zavoljo tujih grehov lahko v pekel pridete. Da bodo vas pa posli ubogali, morate

3. sami sveto živeti in povsod z lepim zgledom naprej iti po nauku sv. Pavlja, ki pravi: „V vseh rečeh skaži sam sebe vzgled dobrih del, v nauku, v čistosti, v resnobnem obnašanju.“ (Tit. 2, 7.) Kdo bi tu z veseljem ne mislil na staro šego naših prednikov, ki so zvečer svojo družino skupaj sklicali, jim kaj svetega povedali ali kako sv. pesem zapeli, potem pa sv. rožni venec molili ali kako drugo večerno molitev opravili; zato so pa mirno spali in srečno je bilo vse njih življenje, srečna je bila tudi njih smert. Zdaj pa so že redke tiste blage hiše, kjer bi vsak večer rožni venec molili, še po zimi ne, ko imate vendar čas in se vam noči tako predolge zdijo. Namesto svetega se le posvetno govori in mesto pobožnega se le posvetno petje sliši. Vse to kaže, da vera vedno bolj peša in da je svet vedno hudobnejši; saj se clo taki gospodarji znajdejo, ki svoje dekile sami po svojih grešnih željah spačijo, pa tudi take gospodinje, ki s svojim hlapcem pregrešno znanje vežejo.

Vsi taki so dereči volkovi in hudičevi pomagavci, ki božje kraljestvo podirajo in duše v pekel spravljajo. Ali gorje vam, ki tako delate, huda sodba, pa še sedemkrat hujša kazen vas čaka; prišel bo Gospod, da govorim z besedami sv. pisma, serdit, kakor medved, kateremu so mladiči vzeti, raztergal bo vaše oserčje in kakor lev vas bo požerl. Veliko bo izvcljenih od solnčnega vzhoda in zahoda, vi pa, ki ste v nebesa poklicani, bote zaverženi v zunajno temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Da se pa to ne zgodi, ponižajte se pred svojim Bogom, dajte mu čast, in hvalo, ktera mu gre in spolnajte svoje dolžnosti, potem se bote tudi vi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebesih veselili brez nehanja, in vašega veselja vam ne bo nobeden odvzel. Amen.

Božične pridige.

(Spisal in govoril jih je rajni gosp. F. J. Kafol, sloveč pridigar; prav lahko se porabijo.)

I.

Milost Boga Zveličarja nam je došla. Jezus se nam je rodil nicoj o polnoči v Betlehenskem hlevu. Blagor nam, stoteren blagor! Naj bi se naše serca ogrela svete ljubezni, premišljujmo nekoliko Jezusovo milost o njegovem rojstvu.

Razlaga.

Gospod Bog, kterega je zgolj miloba, zgolj usmiljenje, zgolj dobrota, je človeka po svoji podobi stvaril, in tako si ga je postavil v predmet svoje neskončne preserčnosti in ljubezni v namenu, da bi mu bil človek hvaležen, da bi ga spoznaval in črez vse ljubil. Pa Bog pri človeku svojega namena ni dosegel; telesni počutki so človeka zapeljali, da svojega serca popolnoma Bogu ni daroval, marveč na druge vidne stvari se navezal in tako čedalje bolj od Stvarnika ločil. Gospod je pa hotel na vsak bodisi kterikoli način človeške otroke posiliti, da bi le njemu vso ljubezen serca posvetili, zatorej se v svoji večni modrosti in vsemogočnosti največ zdatnega sredstva posluži; On stopi dol iz nebes, se človeškim otrokom enak rodi, in vsem ljudem viden postane. Ta je Jezusova milost o njegovem rojstvu. Premišljujmo jo s hvaležnim srcem:

1. Jezus se je rodil, naj bi vso polnost svoje ljubezni do človeških otrok pokazal in takonastavno prisilil njemu, ki je prvi nas ljubil, vso ljubezen serca podariti. Tako uči sv. Avguštín. Človeški otroci so že pred Jezusovim rojstvom zaradi neštevilnih vzrokov dolžnost imeli, Boga ljubiti; ali Bog je duh, človek pa je stvar iz duše in telesa; pozemeljsko telo človekovo dušo le preveč zadržuje, da se do večnega čistega duha — do Boga po volji in dolžnosti dvigati ne more. Da temu v okom pride, in človeku vse overe odstraniti, ki so mu v božji ljubezni nekoliko nasprotovale, Gospod Bog v drugi osebi presvete Trojice život na-se vzame in po neskončni svoji dobroti se v tak stan dene, da ga človek z očmi videti, z ušesi slišati, z rokami pošlatati zamore. Na ta čudoviten način postane vsem ljudem občutljivo ljubeznjiv in človeške serca se ga ložej po svoji natori z vso priserčnostjo oklenejo.

Gospod Bog — od vekomaj sam čisti Duh se obleče v človeško podobo, hodi med ljudmi okoli kakor njih največi dobrotnik, se sam imenuje „Človekov Sin“ ter se v vseh rečeh razun greha drugim človeškim otrokom enacega kaže; in vse to iz zaželjenega namena, naj bi si vso ljubezen ljudi pridobil. Zatorej pravi sv. Avguštín: Naj bi ljudje Boga bolj preserčno ljubili, je on v človeški podobi na svet prišel. Ravno tako uči sv. Bernard; rekoč: Mislím, da poglaviten namen Gospodovega prihoda v mesu med ljudi bil je ta, naj bi bil v mesenih ljudeh najpervič sveto ljubezen do svojega mesa vravnal, potem pa polagama do duhovne ljubezni jih dvigal.

Glejte, bratje! tako ljubezen nam je mili Jezus pri svojem rojstvu pokazal. Ktero človeško serce bo pri takih ognjenih žarih božje ljubezni še merzlo ostalo? Kdo se še ne bo ganil, na kolena padel in iz dna serca zdibnil: Usmiljeni Jezus! sprejmi blagovoljno

vse počutke mojega oserčja, tebi posvetim vse zgibe mojega serca! K temu nas sveta cerkev napeljuje; zatorej zaukaže, da vselej, ko pri sveti meši zadnje evangelje beremo in tiste besede izgovarjamo: „Beseda je meso postala in je med nami prebivala“, ponižno pripognemo kolena in spomnivši se Jezusovega včlovečenja ter njegove neskončne ljubezni se mu popolnoma vse darujemo.

2. Jezus se je rodil, naj bi vse zaklade božje milosti človeškim otrokom na zemljo prinesel. Gotovo največi zaklad Boga Očeta, ki ga je vekomaj v svojem naročji hranil in v času Adamu obljubil, bil je njegov edinorojeni Sin; in ta na zemljo doli stopi, svoje božje bitje s človeško osebnostjo sklene, ter se vsega ljudem da. Ali se more viša darljivost od božje strani misliti? Ali se more veči zaklad od božje milost zahtevati? Ali so imele nebesa kaj bolj zlahnega, bolj veličastnega, kakor je bil edinorojeni Sin živega Boga? In ta se je na svet rodil, je sam sebe za nas dal, da bi nas rešil od vse krivice, da bi nas očistil sebi v prijetno ljudstvo, nas vnel za dobre dela in pa posvetil v priserčne otroke nebeškega Očeta. Te neizrečene darljivosti nebeške sam Jezus omenja, ker je nekdaž Nikodemu rekel: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli va-nj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje“ (Jan. 3, 16.).

Z Jezusom so pa tudi vsi drugi nebeški zakladi nam došli. Jih ne bom našteval, ker nisem kos še polovico jih imenovati; sveta vera, milostjivo odpuščanje grehov, presveti zakramenti, kerščanske čednosti, prava pobožnost, sveta ponižnost in pravičnost, božji blagoslov, naše posinovljene v božje otroke in vdeležnost za nebeško kraljestvo, vse te in še na tavžente družih neizmernih dobrot nam je usmiljeni Jezus iz nebes na zemljo prinesel. Mi smo Kristusovi, Kristus pa je božji, in kar on od Boga Očeta ima, vse nam je dal, po njem smo tudi mi zares božja lastnina, smo z vsemi gnadami obdarjeni.

Glejte bratje! toliko dobrot smo po Jezusu prijeli. „Kdor je Jezusa našel, je našel velik zaklad, premoženje črez vse premoženje. Kdor pa Jezusa zgubi, zgubi vse. Kdor brez Jezusa živi, je siromak z vsem svojim premoženjem; kdor pa je z njim sklenjen, je bogat pri vsej svojej revščini.“ Tako je prav govoril Tomaž Kempčan. Jezus sam je k nam prišel, je nam seboj vse nebeško milost prinesel; oklenimo se ga in njegovih darov se poslužujmo!

3. Jezus se je rodil, naj bi bil že na tem svetu človeku v vso blaženost za njegovo dušo in telo. — Človek na svetu povsod zadovoljnost in srečo išče, pa vse njegove želje in hrepenenja po posvetni blagosti, kakor namreč: po časti, po veselju in bogastvu na zemlji so le prazne nade; in vendar se nihče ne da pregovoriti, da na tem svetu ne bo našel pravega blaženstva nego v Jezusu. Naj bi človek pri takem vrojenem nagonu ne bil siljen občutkov serca razdeljevati in drugod zadovoljnost

iskati, je mili Jezus blagovolil vživotiti se, da bi slehern v njem popolno blaženost našel, in dušno in telesno srečo pri njem dosegel. Sveti Avguštin prav zastopno to resnico razlaga, ker pravi: Bog je človek postal zaradi ljudi, naj bi eden in drugi del človekov v njem blaženost našel; duševno oko človeka naj bi se radovalo premišljeva je njegovo božestvo, telesno oko pa naj bi se veselilo nad njegovo človeško natoro, in tako naj bi po njem vstvarjeni človek za dušo in telo obilno hrane nad Jezusom imel.

Prijatelj! kateri vedno le zadovoljnost iščeš in po blagru hrepeniš, pojdi k Jezusu v Betlehemiški hlev; ali nekaj boš tako daleč hodil? saj tukaj na oltarji je v presvetim zakramentu ravno tisti Jezus, Bog in človek skupej; približaj se, in premišluj njegovo Božestvo. Kjer je Bog, tam so nebesa, veli sv. Avguštin. Tukaj je pravi živi Bog, tvoja duša pri njem nebesa najde, in čeravno še le na svetu živi, vendar jo mora tako veselje navdajati kakor bi se po rajskih širjavah dvigala; približaj se in premišluj na Jezusu človeško natoro; glej, v njem prebiva vsa polnost božestva telesno; (Kol. 2, 9.) glej, njegovo telo je najviša lepota vseh človeških teles; glej, njegovo djanje in gibanje je vse priljudno, zgolj usmiljenje ga je do revnega človeštva; poslušaj, njegove besede so kot žlahne rožice, vselej ko usta odpre, prijazno uči, miloserčno tolaži, bratovski svari; nikoli ni noben človek tako govoril kakor on, vse ljudstvo se ga je deržalo in ga je poslušalo, in vsi so mu pričali, ter se čudili nad prijetnimi besedami, ki so šle iz njegovih ust. Resnično, kar človek pri ljudeh išče, pa nikdar ne najde, zamore v zverhani meri pri Jezusu najti in po njem že na tem svetu srečen biti. Zatorej pravi Tomaž Kempčan: „Brez Jezusa biti, je strašen pekel. Pri Jezusu pa je sladek, prijeten raj.“

Sedaj ste, ljubljene bratje! raznmeli, zakaj se je usmiljeni Jezus na svet rodil: 1. naj bi vso polnost svoje ljubezni nam pokazal in tako nas prisilil, samega njega ljubiti; 2. naj bi vse zaklade božje milosti nam na zemljo prinesel; 3. naj bi bil že na tem svetu nam v vso blaženost za dušo in telo. Glejte, ta je Jezusova milost v njegovem rojstvu.

Sklep.

Preserčni kristjani! Kako se bomo ljubeznjivemu Jezusu za njegovo neskončno milost do nas zahvalili? Mislím, da druge zahvale on od nas ne terja nego to, da mu svoje duše in telesa popolnoma darujemo, ter po izgledu sv. Lovrenca Justinijana rečem: „Ti Gospod! si ves naš zaup, ti si se samega sebe nam dal, in mi se tebi damo.“ Če to storimo, Jezusova milost nam bo za gotovo prišla, kakor od imenovanega svetnika cerkveni listi pripovedujejo.

Lovre Justinijan je bil prvi patrijarh v Mletkah. On je svete

ljubezni do Jezusa ves gorel, in tudi druge ljudi Jezusa priserčno ljubiti neutruden napeljeval. Na sveti večer o polnoči sveto mešo stolni beneški cerkvi z vso mogočno slovesnostjo in serčno pobožnostjo služi in glej, ko sveto povzdigovanje opravlja in hostijo v presveto rešnje Telo spremeni, se mu naenkrat sam Jezus Kristus v živi podobi prezalega fantiča prikaže. Svetnik ves ginjen na kolena pade, ter iz globočine serca k Jezusu zdihne in ga ponižno zaprosi, naj bi ga seboj v nebesa vzeti blagovolil. Sveti patrijarh kmalo po tem zbolil in na dan 8. januarja svoje oči nakviško popovzdigne, izgovoré: „Grem k tebi o dobrotljivi Jezus!“ in v Gospodu zaspi. Kar naenkrat se angeljsko prepevanje sliši, ki so svetnikovo dušo v Jezusovo premilo naročje nesli.

Bratje! v Jezusu in le v Jezusu je vsa naša sreča za dušo in telo. Njegova milost se je nam nicoj to noč prikazala, ter nas uči, da trezno, prijetno in bogaboječé na tem svetu živimo. Jezusova milost nas nagovarja odpovedati se hudobiji in posvetnim željam, ter posvetiti dušo in telo ljubeznjivemu Zveličarju. Storimo to, pokleknimo, kakor nekdanj betlehemeski pastirji pred rojenega Jezusa in samo te besede s terdnim sklepom izgovorimo: O moj Jezus! O moj Bog! O moje vse! Tvoj želim biti živ in mertev! Amen.

II.

Odrešenje človeških otrok je izpeljano po Bogu Sinu, Jezusu Kristusu, ktereга za tega del svojega Odrešenika ali Zveličarja zovemo. Njegova dobrota in ljubezen do nas grešnikov je neprecenljiva. On se je nas usmilil po božjem neskončnem usmiljenju. — Naj bi to resnico bolj natanko spoznali in svojega Odrešenika z vso mogočnostjo poveličevali, premišljujmo toraj nekoliko Jezusovo usmiljenje do nas.

Razlaga.

Naš prvi pozemeljski oče Adam je bil s svojo pregreho ves človeški rod v neizmerno nesrečo pogreznil. Prijaznost in ljubezen in gnada božja bila je za vse človeške duše zgubljen, nebesa so se jim zaklenile in pekel odperl. Pamet človekova je otemnela, hudo poželjenje se zbudilo, po božji podobi vstvarjeni ljudje so gerše od neumne živine na svetu razsajali, po kratkem grešnem razsajanju pa v večno pogubljenje padali. Osoda človeška bila je kervavih solz vredna, težek jarem je Adamove otroke zarad izvirnega greha žulil, in vendar pomoči od nikjer ni bilo. Ali glej, po štiri tisuč letih se dobrota in ljubezen Zveličarja našega Boga pri-

kaži. Božji Sin stopi iz nebes doli na zemljo, človeški rod otožne nesreče rešit in zopet z Bogom Očetom v svetem Duhu sprijaznit. Odrešenje doveršiti, se je on nebeške časti za nas znebil, pokorščini podvergel in terpljenju vdal. To je Jezusovo usmiljenje do nas. Premišljujmo ga s hvaležnim srcem:

1. Da nas odreši, se je usmiljeni Jezus nebeške časti za čas znebil.

Eden poglavitnih vzrokov pogubljivega greha prvih naših staršev bila je neka skrivna prevzetija; zatoorej se je Eva na sata-nove besede: „Bog ve, da na kateri dan koli bota od sadu drevesa jedla, se bodo vajne oči odperle, in bota kakor bogovi in bota vedela dobro in hudo,“ (I. Mojz. 3.) dala vkaniti, da je sama od prepovedanega sadu jedla in z enakimi zapeljivimi besedami tudi svojega moža Adama pregovorila, da je jedel.

Jezus Kristus, kateri je prišel Adamovo pregrebo popravljat, začel je duševno rano v korenini ozdravljati; znebil se je pred vsem drugim za čas nebeške časti in „on, ko je bil v božji podobi, ni v rop štel Bogu enak biti, pa je sam sebe v nič storil, ko je podobno hlapca nase vzel, človekom se vpodobil in po vnanjem najden bil kakor človek“; (Fil. 2, 6—7.) v človeško telo se je prstovoljno preoblekel, v vsem nam ponižen postal izvzemši le samo greh. Oh prečudno uničenje Jezusovo! On, ki je bil poln nebeške časti, vsemogočnosti, modrosti, veličastva; On, ki je bil večno veselje angeljev in sam na sebi vsa zadovoljnost, se je zaradi človeka tako ponižal, da je postal červ sveta v podobi grešnega mesa. Resnično smemo reči: Jezus se je veliko bolj po svojem včlovečenju ponižal, kakor pa je prevzetni Adam pred Bogom osramoten bil. Prav uči sv. Avguštín, da je edinorojeni Sin božji postal červ sveta, ker je blagovolil se roditi v blatu naše nature in med nami živeti ves čas svojega umerljivega življenja.

Pa zakaj se je usmiljeni Jezus tako močno ponižal? Mislim, da ga slehern zmed vas razume. Za Adamovo prevzetijo je hotel tako Bogu Očetu plačati in nam izgled za vselej zapustiti, da le ponižni bodo deležniki njegovega odrešenja in večnega zveličanja. Čim bolj se je Bog zavoljo nas ponižal, tem bolj ga imamo mi častiti in poveličevati; zatoorej izrečimo usmiljenemu Jezusu večno čast in zahvalo, krepkost in slavo, da se je do zemlje ponižal, naj bi nas do nebes povišal!

2. Da nas odreši, se je usmiljeni Jezus popolni pokorščini podvergel.

Bog je Adama stvaril, naj bi bil njemu služil. Da bi bil Adam Boga za svojega Gospodarja, sam sebe pa za njegovega podložnika spoznal, je od Boga zapoved prijel, po kateri mu je bila priložnost dana svojemu nebeškemu Gospodu pokorščino skazati. Pa Adam se je pokorščini odrekel in svojega Stvarnika razžalil. Otdod

njegova nesreča. Sad prepovedanega drevesa ni bil strupen, da bi mu bil toliko škodoval, marveč nepokorščina, po kateri se je pred Bogom zagrešil, je Adama in ves človeški rod v tak prepad pogreznila, v katerem so se ga vsi zlegi polastili ter telesno smert mu napeljali.

Jezus je prišel človeške otroke iz tega nesrečnega prepada izleči in ker je bil Adam po nepokorščini svoje otroke v smert prodal, se je on popolni pokorščini podvergel, naj bi nas od smerti rešil. Tega nas prav zastopno sv. Pavelj podučil, rekoč: Kakor je po nepokorščini enega človeka (Adama) veliko grešnikov postalo, (postali so grešniki vsi Adamovi otroci); tako bo tudi po pokorščini enega (Jezusa) veliko opravičenih, (opravičeni bodo v Jezusu vsi ljudje, če sami hočejo.) (Rim. 5, 19.)

V čem je pa Jezusova pokorščina obstala? V tem, da je voljo nebeškega Očeta na tanko spolnoval. Bog Oče je želel, da bi se bil včlovečil in Jezus pravi pri svojem prihodu na svet: „Klavščine in daru nisi hotel, telo pa si mi pripravil. Glej, pridem da storim, o Bog tvojo voljo.“ (Hebr. 10, 5—7.) Vse hipe njegovega življenja na svetu je Jezus popolno pokorščino, svojemu Očetu skazoval; zatorej pravi: „Z nebes sem prišel, ne da bi delal svojo voljo, ampak pak tistega, kateri me je poslal.“ (Jan. 6, 38.) Bog Oče je želel, da bi njegov Sin smert storil za ljudi in Jezus se je podvergel, in „je bil pokoren do smerti, in sicer do smerti na križu“ (Tit. 2, 8.) Glejte, kakošna pokorščina! S tako popolno pokorščino je on popravil Adamovo nepokorščino in potolažil razžaljenega Boga. Zatorej smem tukaj dostaviti, da naše odrešenje prav za prav ni samo v Jezusovi prelitih kervi marveč deloma v popolni pokorščini, s katero se je usmiljeni Jezus smerti podvergel, za vselej doveršeno. Jezusova presveta kri ima le v njegovi pokorščini pravo rešivno moč.

Glejte, kristjani! koliko pri Bogu pokorščina velja, velja več kakor darovi. „Zavoljo pokorščine“, uči sv. Pavelj, (Fil. 2, 9—11.) „je Bog povišal svojega Sina, in mu dal ime, ktero je črez vse imena, da se v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne, teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta.“ Oh usmiljeni Jezus! kako se ti bomo pa mi zahvalili, da si s svojo pokorščino za našo nepokorščino zadostil? Sami ne vemo. Pač vemo, saj si ti nas učil s svojim izgledom. Nepokorščina je bila nebesa zaklenila, ti si jih nam zopet odperl s svojo pokorščino; pokorni hočemo biti, da se udeležimo zveličanja.

3. Da nas odreši, se je usmiljeni Jezus terpljenji vdal. Gospod Bog je bil Adamu s smertjo zažugal, ako bo od prepovedanega sadu jedel, rekoč mu: „kteri dan boš jedel, boš smerti umerl.“ In Adam je resnično smerti zapadel, smerti na duši in telesu, in pa seboj vred je še vse svoje otroke

smerti izdal; zatorej pravi sveti Pavelj: „Kakor je po enem človeku greh na svet prišel, in po grehu smert; tako je tudi smert na vse ljudi prišla, ker so vsi v njem grešili.“ (Rim. 5, 12.) Plačilo za greh je smert.

Za Adamov greh božji pravici zadostiti in večne smerti človeštvo rešiti, je Jezus podobo grešnega človeka na se vzel. Človek pa, pravi modri Filo, je med vsemi živalmi na svetu najrevnejša stvar, in najbolj terpljenju podveržen. Po tem takem se je usmiljeni Jezus, včlovečivši se terpljenju vdal, in rodivši se v najrahločutnejšem životu se najobčutljivšemu terpljenju podvergel, in prevzevši podobo največega grešnika, ker je grehe vseh ljudi na ramo zadel, se tudi največemu terpljenju daroval. In res, od betlehemskih jasel do britke smerti na križu bil je človek najhujšega terpljenja; da! po mnenji cerkvenih učениkov bilo je njegovo terpljenje više od vsega terpljenja vseh ljudi na vesoljnem svetu, ko bi se dalo skupaj znesti in presoditi. Moj namen ni, danes popisovati Jezusovo terpljenje, samo rečem, o njegovem rojstvu je iz večnega Gospoda postal hlapec, iz nebeškega kralja — revež na svetu, iz božjega Sina — sin človekov; vse dni svojega pozemeljskega življenja bil je od svojih sovražnikov zaničevan, obrekovan, preganjan, za zaverčenca človeštva deržan; zadnjič umerje na križu najsrამotnejše smerti tako razmesarjen, da od podplat pod nogo do temena verh glave ga ni bilo trohice zdravega. Čemu vse to? Plačal je za naše grehe, pokazal je svojo ljubezen proti nam, opravičil nas je v svoji kervi in rešil naše duše od jeze pogubljenja — od večne smerti.

Glejte kristjani, toliko je usmiljeni Jezus za nas storil, ko se je rodil, in nam Odrešenik biti blagovolil: 1. znebil se je nebeške časti, 2. popolni pokorščini podvergel, 3. terpljenji vdal. — To je Jezusovo usmiljenje do nas.

Sklep.

O Bog neskončno usmiljeni! O Jezus, ki te je zgolj dobrota, poterpežljivost, ljubezen in milost! Kaj je človek, da ga ti tako ljubiš? kaj smo mi človeški otroci, da si toliko za nas storil? „Vi ste moji ljubljenci, prijatelji, bratje, zatorej sem rad za vas vse to storil, vi ste ljubčeki mojega serca; zatorej sem pripravljen, ako bi trebalo, še toliko za vas storiti, in ničesar od vas drugega ne terjам, kakor samo to, da me črez vse ljubite.“ Tako govori usmiljeni Jezus. Smem po tem takem tudi jes tukaj reči, kar je nekđaj sv. Pavelj Korinčanom rekel: „Preklet bodi, kdor ne ljubi našega Gospoda Jezusa Kristusa“.

Beremo v življenji božjih služabnikov, da je Poliekt bil zvest ljubitelj Jezusov. Čeravno poročen z mlado ajdovsko ženico Pavlino, ktera mu je pa zarad njenih lepih čednost in zveste vdanosti močno

pri sercu bila, je vendar svete ljubezni črez vse le za Jezusa gorel. Zasedé ga preganjavci kerščanstva, ga zgrabijo in pred sodnika tirajo. Sodnik mu da izvoliti ali kerščanstvu se odpovedati ali pa mučenstvo preterpeti. Poliekt si mučenstvo izvoli. Ga peljejo na morišče. Pavlina to zvedevši za njim hiti in vsa solzna ga pri-govarja, naj bi iz ljubezni do nje si življenje ohrail. Poliekt pa se k njej oberne in samo te besede jej reče: „Pavljina! ljubim te veliko bolj kakor sam sebe, pa ljubim te veliko manj kakor svojega Jezusa“. To izgovorivši gre svojo pot in za Jezusa mučenstvo preterpeti.

Oh! da bi se med nami obilno takih našlo, katerim bi pose-meljska prijaznost božje ljubezni v sercu ne zmanjševala; da bi mi vsi pripravljene bili iz ljubezni do Jezusa življenje dati; to bi bilo pač našemu usmiljenemu Jezusu všečno praznovanje njegovega rostnega dne. Amen.

Pridiga za I. sv. obhajilo.

(Vesel dan za Jezusa, otroke in starše; gov. G. J.)

„To je dan, kterega je Gospod naredil.“
(Ps. 117, 24.)

(Konec.)

Velika je čast in veselje za nas, ako nas ljubijo in čisljajo ljudje, ki slovijo zavoljo svoje modrosti; kaj morate še le občutiti, kako mora še le serce veselja poskakovati, ker se danes s tim združite, s katerim so vsi zakladi modrosti skriti in ki je luč sveta! Veselo je za nas biti v družbi z ljudmi, ki so zavoljo čednosti časti vredni; kaj morate še le občutiti, kako vam mora serce veselja poskakovati, ker danes stopite v najtesnejšo družbo ž njim, ki je sama svetost in pravičnost? Veselo je za nas, da nas poznajo in čisljajo ljudje, ki so častitljivi zavoljo svojega stauu, svoje mogočnosti in visokosti; kaj še le morate občutiti, kako vam mora serce veselja poskakovati, ker se danes ž njim združite, kterega je Bog postavil Gospoda črez vse, kteremu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, pred kterim se vklanljajo kolena vseh, ki so v nebesih in na zemlji in pod zemljo! Kakošna družba, ljubi otroci, kakošno zedinjenje! Še več, vi stopite v družbo ž njim in po njem tudi z vsemi, kteri se pri tej mizi Gospodovi zbirajo in od ravno tega nebeškega kruha vživajo po vsem vesolj-nem svetu, in z vsemi svetniki božjimi, kteri so že stopili v pre-bivališče večnega nebeškega mirú. Premišljujte in glejte ljubi otroci,

veče milosti ne morete prejeti, večja čast se vam ne more skazati, k večji veljavi ne morete povzdignjeni biti, kakor da se s Kristusom, svojim Odrešenikom in Zveličarjem, popolnoma zedinite, kakor se bo danes pri vašem prvem sv. Obhajilu zgodilo; toraj je današnji praznik res praznik največje časti za vas.

3. Današnji praznik je poslednjič tudi praznik svetega veselja za vaše starše. Ljubi starši teh otrok! vi najbolj veste, koliko skerbi in pritergovanja, koliko dela in truda ste prestali, preden ste otroke do tega dne pripravili; pa vse ste radi prestali in preterpeli iz ljubezni do svojih otrok in zmiraj ste upali in hrepeneli, naj bi vam ljubi Bog to veselje doživeti dal, da bi svoje otroke k prvemu obhajilu spremiti mogli. Ljubi Bog je vslišal vašo molitev; otroci vaši so spremljani z vašimi serčnimi željami stopili v hišo Gospodovo in čakajo zdaj, da bo ljubi Jezus v njih serce prišel in jih s svojimi milostmi obdaroval. Sreča otrok je tudi sreča staršev, dan veselja in časti otrok je tudi dan veselja in časti za starše; zatorej se smete danes, ljubi starši, po vsej pravici iz vsega serca veseliti in Boga v vsej ponižnosti zahvaliti, da je vašim otrokom in vam današnji dan doživeti dal.

Kako pa hočete Boga za to gnado zahvaliti? S tim, da od danes zanaprej vse dolžnosti do svojih otrok še zvestejši in natančnejši spolnujete kakor doslej. Vaši otroci potrebujejo odslej toliko večje vaše skerbi in pazljivosti, kolikor večji postanejo, ker le prehitro pridejo nevarne leta, v katerih se celo najboljši otroci lahko popačijo in spridijo, ako jih starši z vso skerbjo ne varujejo. Naj vam bo torej vaša največja skerb, njih nedolžnost in čistost ohraniti in jih v teh sklepah poterditi, ktere danes storijo. Varujte se, da jim z besedo ali z djanjem slabega izgleda ne daste. Varujte jih slabe tovaršije, da ne bodo zapeljani. Opominjajte jih k molitvi, k božji službi in k večkratnemu prejetanju sv. zakramentov, in svetite jim v vsem dobrem z lastnimi lepimi izgledi. Prosite pa tudi danes in vse dni Gospoda, da vas poterdi v spolnovanju vaših dolžnost, in vaše otroke milostljivo varuje v vseh skušnjavah in nevarnostih, ki žugajo njih nedolžnosti in čednosti.

Sklep.

Približal se je trenutek, preljubi otroci, da bo vaš Odrešenik z vami v gostje prišel in se z vami popolnoma z vsemi milostmi zedinil. Stopite torej k Gospodovi mizi s terdnim sklepom, ljubezen in čast, ktero vam danes skazuje vaš Odrešenik, s tim povračevati, da si bote iz vseh moči prizadevali, gnade, ki vam jih deli, zvesto obračati v svoje zveličanje, da se bo spoznala nad vami njegova obljuba: „Kdor je od tega kruha, živel bo vekomaj!“ In ko bote ž njim sklenjeni klečali v pobožnosti pred oltarjem, oj, molite in ljubite ga z vso ljubeznijo svojega mladega serca, prosite ga pa

tudi ponižno vseh potrebnih milosti za dušo in telo, ponovite svoje sklepe, ki ste jih delali te dni in obljubite zmiraj pobožno in bogaboječe živeti. Ne pozabite pa, ljubi otroci, svojih staršev, ki danes s solzami svetega veselja na vas gledajo. Povernite jim danes nekoliko njih dobrote s tim, da jih Jezusu priporočite, kedar bo v vašem sercu prebival; ako so pa morda kateremu izmed vas že oče ali mati umerli, oj koliko gorečnejši danes molite za-nje, naj jih milostljivi Bog danes reši iz kraja terpljenja, v katerem se morebiti ravno zavoljo vaših pomanjkljivost očiščevati morajo.

Še eno vas prosim, ljubi moji otročiči! Tukaj stoji pred vami vaš učenik, vaš spovednik, in dušni vodnik. Ljubim vas, kakor oče svoje lastne otroke. Več mescev sem vas skerbno podučeval v kersčanskem nauku in opominjal k lepemu zaderžanju in pobožnemu življenju. Noč in dan sem premišljeval, kako bi vas več naučil, vas bolj od hudega odvraceval in k dobremu spodbujeval. Ali vse moje prizadevanje bi bilo zastonj, ako ni blagoslova od zgoraj. Zatorej, ljubi otročiči! danes z Jezusom sklenjeni, povzdignite svoje ročice in zdihnite pred oltarjem k njemu, naj blagoslovi moj trud in moje prizadevanje, naj dodeli obilen sad moji setvi, katero sem polival in okopaval, zdihnite k njemu, da to svojo setev vidim enkrat dozoreti k nebeški žetvi. Ah zdihnite tudi za-me, ki vas učim, vas opominjam, vas vodim, da sam ne zaidem, pravega pota ne izgubim, večnega življenja ne zgrešim; da vas v nebesa pripeljem, sebe pa od božjega obličja ne ločim. Morebiti zadnjikrat z vami to slovesnost obhajam; ne pozabite torej nikoli moje danešnje prošnje in vsako leto se spominjajte, prosim vas tudi mene na danešnji dan, tudi ako bi bil daleč od vas; tudi jes bom k Bogu zdihoval za vaše zveličanje, in največe veselje mi bo slišati, da ste dobri, bogaboječi kristjani in ko bomo to revno zemljo zapustili, upam, da se bomo pri nebeškem Očetu snidli in se z njim pri nebeški mizi veselili vekomaj! Amen.

„Slovenec.“

Mi skoz in skoz katoljški Slovenci dobimo, kakor se iz Ljubljane naznanja, katoljški dnevnik: „Slovenec“ postane dnevnik! Slava in hvala vsem, ki k temu pripomagajo. Pot je odperta, po kateri zamore vsakteri svoje pravo narodoljubje pokazati; Katoljški dnevnik „Slovenec“ se bode na noge spravil po delnicah.

O tem piše „Slovenec“:

Kolikor smo čuli, so tudi skoraj vsi teh misel le zaradi velikosti delniškega zneska se ločijo. Nekteri svetujejo delnice izdati po 100 gold., drugi pa po 50 gold. Pervi pravijo: Po 50 gold. je premalo. Kdor ne more ali noče 100 gld. dati, jih tudi 50 ne bo mogel ali hotel dati. Drugi pa mislijo, da se jih bo potem toliko več spečalo, ker tudi manj premožni se bodo lahko dobrega dela

udeležili. Jes bi se skoraj k drugim bolj nagibal. Mnogo malo premožnih je dostikrat najboljšje volje, zakaj bi se jim odjemala prilika, jo tudi v dejanji pokazati? Kdor pa premore, naj vzame dve, tri, pet delnic, ali še več, kolikor mu drago; tako je pomagano vsem in „Slovincu.“

Ker se pa tje vendar ne more delati, da se ne bode pozneje reklo Coepit aedificare . . . Začeli so delati, pa niso mogli skončati, naj bi se vsi kateri hočejo kako delnico vzeti, oglasili pri g. Klunu ali pri opravnistvu. Denarja pošiljati bi takoj ne bilo treba, ampak pozneje, kedar bo sklep, da „Slovenec“ dnevnik postane, objavljen. Oglasiti se je pa treba **nemudoma**, ker cincanje ne rodi nikoli nič prida sadú (Roma deliberrante Sagunthum perit) in ker je zadnji čas, da se vse potrebne reči za dnevnik preskerbijo.

Dragi Slovenci na noge tedaj! Naj se že vresniči opravičena želja narodnjakov po dnevniku. Ugodnejših okoljščin in boljšega časa ne čakajmo več — lahko mogoče, da bi nobenega več ne pričakali. Denarja gotovo ne moremo boljše naložit, kakor če ga žertvujemo v podporo poštenega katoliškega lista. Nikomur ne bodi žal za-nj; časi so žalostni. Znabiti bi še radi dva, tri časnike vstanočili, da bi naval brezverstva in prekucij odvernili, naj bi bilo — prepozno! Mar naj nas naši nasprotniki še dalje teptajo ter plujejo na nas? Skoraj bi rekel „Naj“, ko bi mogel misliti, da nimamo toliko vneme in toliko požertvovalnosti, da bi se nesrečnim in zapeljivim naukom zdajnega časa ustavljati ne mogli in ne hotli. Pa — tega ne morem misliti. Tedaj: Z združenimi močmi: Vse za vero dom in cesarja!“ Naša misel je, da se bolje kaže izdajati prav nizke delnice po deset goldinarjev, da tudi rodoljubi, katerim se pavec le težko miglje, svoj dar na oltar ljube domovine položiti zamorejo. Po drugih deželah imajo „krajcarske družbe,“ ktere pa neizrečeno veliko dobrega sadu donšajo. — Gospodje v Ljubljani le urno razglasite, kaj in kako; bote videli, da Vaš glas ne ostane glas vpijočega v puščavi. — Katoliški Slovenci! ne deržimo križem rok; zakaj časi so hudi in imenitni!

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Winkler Jan. je dobil faro št. Salvator; č. g. Krajner Štef. gre za zač. beneficijata v Spital. — Umerl je č. g. dekan Dobajnikar Šim. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Herg Lov. je postal korar lav. škofije. Slava! Č. g. dr. Gregorec ostane za profesorja pri bogoslovcih v Mariboru. Dobro! Č. g. Kolar Vin. pride za kaplana v Sevnico.

Ljubljanska škofija. Č. g. Zupančič Ant. je administrator

mestne fare sv. Jakoba v Ljubljani. Č. g. Kuralt Jan. kaplan v Črnem verhu pri Idriji, dobi službo mornarskega kaplana. Č. g. Križaj Nik dobil je faro Godovič in na Ig pride za kaplana č. g. Belec J. iz Starega loga. — Umerla sta čč. gg. Ljublj. župnik Köstl in O. Fortuna Vidic, frančiškan v Kamniku. R. I. P.!

Terzaška škofija. Č. g. Štrekelj Evg. je prestavljen v Črni verh, č. g. Pečar Jan. v Mile, č. g. Zobac Peter v Grizinjano, č. g. Flegar Jož. se je odpovedal Gerdoselski duhovnji in postane administrator v Golagorici, od koder gre č. g. Dragovina Jan. za administr. v Lovrano, za administr. v Hum gre č. g. Dekleva Bl., č. g. Korelič Fr. ostane na svojem mestu. Č. g. Germ Ign. je postal župnik v Sterni (Zdrenju).

Vabilo.

Skoraj bode spet eno leto pri kraju in „Slovenski Prijatelj“ nastopi svoj trideseti tečaj. Lepa starost! Hvala Bogu in čč. gg. naročnikom, da so temu časniku pomagali do tako visoke starosti! Nadjaje se božje pomoči in podpore zvestih naročnikov stopi „Slov. Prijatelj“ v novo leto 1881. Prizadeval si bode tudi v prihodnjem letu prijateljem in podpirateljem svojim lepo potreči. Donašal bode:

1. Pridige za vse nedelje in praznike cerkvenega leta, postne pridige, govore pri raznih cerkvenih svečanostih in pridige za Slovencem bolj znane in priljubljene svetnike in svetnice božje. Vse te pridige je spisal in govoril slavni rodoljub in pridigar č. g. Jožef Rozman, častni korar in dekan v Konjicah.

2. Osnove, bolj obširne, premišljevanja, ki se lahko porabijo za pridige. To sem kupil iz zapuščine slovečega pisatelja in gorečega pridigarja, č. g. lacarista F. J. Kafol-a.

3. Šolske katekeze, ktere so se leta 1878 začele za take šolarje, katerim se že večji katekizem v roke poda, po katerem se morajo iz glave učiti. Te katekeze podaja tudi č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije.

4. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.
5. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila.

Še nektere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1881 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatlja“ leta 1881 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedo „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine mi je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej sem letos prisiljen nektere čč. gg. naročnike lepo prosil, naj svoj dolg poravnajo. Veselo in hvaležno povem, da je precej gospodov prošnjo mojo uslišalo, — preserčna jim hvala! Pa vendar moram tudi žalosten povedati, da od nekterih gospodov ni ne duha ne sluha. Spet jih toraj lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznajo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

Prisiljen sem očitno povedati, da je pri meni več kot 100 naročnikov po 3, 4, 10 let na dolgu, kar je lep denar; izdajatelj in vrednik mora tiskarnino in poštnino, včasih tudi darila plačevati brez odloga.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem napis pre narediti, saj ni treba za to beliča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatlja“ po dva-trikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomanjkljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi

svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po kateri so dosedaj moj list dobivali.

Dajem še slednjič na znanje, da imam še precej iztisov obširnih, občno pohvaljenih keršanskih nauk. Zvezki, ki jih imam, so ti-le in veljajo:

Zvezek od „cerkvenih zapoved,“ 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od „ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanske pravice: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebej mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izvrstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — gotovo ne! — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi ni še v roke prišla taka knjiga v nobenem jeziku. „**Jedro**“ ali „ves keršanski nauk“ v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Najprej so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učenicov, zgodovine itd., vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru“ ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, „od papeževe nezmotljivosti“ itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočane kateketične pridige.

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

Slednjič imam na prodaj tudi „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih naukov, katero pride čč. gg. naročnikom gotovo prav po godu. Velja 10 kr.

Tudi imam še nekaj iztisov „Šolskih katekez“ za pervence, ktere je tako izverstno spisal č. g. župnik T. Mraz v Vuhretu. Obsegajo 15 pol in veljajo 1 gold.

„Slov. Prijatelj“ za l. 1881 velja 4 gold.; naročnina naj se pošilja meni po nakaznicah. Z Bogom!

Andrej Einspieler.

založnik in vrednik.

Vabilo na naročo.

KRES.

Leposloven in znanstven list,

Sodelovanjem gosp. prof. dr. Greg. Kreka in gosp. župnika Dav. Trstenjaka, ureduje dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. profesor v Celovci.

Tiska, izdaja in založuje tiskarna družbe sv. Mohora.

Velja na leto 4 gold., na pol leta 2 gold., in se tudi lahko po zvezkih à 40 kr. v knjigarnah kupuje.

Perva številka, ki v kratkem na svetlo pride, prinese iz spretnih peres sledeče članke:

1. V dan 1. januarja 1881 (pesen). — 2. Pomladanski vetrovi. (Povest iz časov francoskih vojsk). — 3. Roka in serce. (Novela). — 4. Zdravniški poskus. (Humoreska). — 5. Popotne opazke. — 6. Povstaneč godbe in njeno delovanje na ljudi in živali. — 7. Narodno blago. — 8. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja. — 9. Doneski k filozofičnej terminologiji. — 10. Kres. — 11. Zgodovinske črtice v nekdanji provinciji: Windischgraz. — 12. Drobnosti in dopisi.

Naročnina se naj pošilja na založništvo in opravništvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora. **Uredništvo in založništvo.**

Odgovorni izdajatelj in vrednik Andrej Einspieler.
Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.

